

SM/R-224

BUTLLETÍ OFICIAL

BIBLIOTECA
PÚBLICA MAÓ

BISBAT DE MENORCA

Maig-Juny, n. 3 - Any de 2004

CONSTITUCIÓN DE LA REPÚBLICA

Artículo 1.º La República de Chile es una república democrática de carácter representativo. El poder reside en el pueblo, el cual ejerce su soberanía directamente o por medio de sus representantes electos.

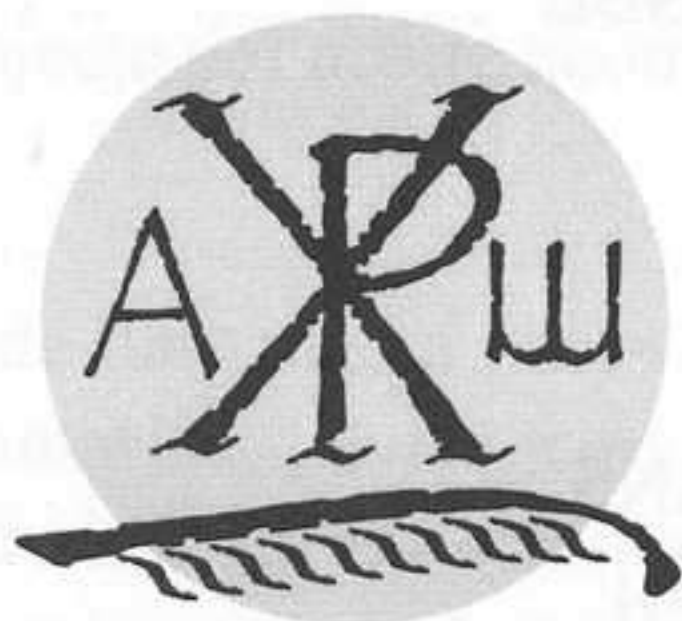
Artículo 2.º La República de Chile es una república unitaria, descentralizada, democrática y representativa. El poder reside en el pueblo, el cual ejerce su soberanía directamente o por medio de sus representantes electos.

DECLARACIÓN DE LOS DERECHOS Y DEBERES

Artículo 19.º Toda persona tiene derecho a la vida, a la integridad física y psicológica, a la libertad de conciencia, de expresión, de reunión pacífica y de asociación, a la igualdad de oportunidades, a la participación en el desarrollo nacional y a los beneficios de ese desarrollo, a la seguridad jurídica, a la independencia judicial, a la defensa por un abogado de su libre elección, a un juicio rápido, a no ser juzgado por delitos que no existían al momento de cometerlos, a no ser juzgado por hechos que prescribieron antes de haber sido juzgado, a no ser juzgado por hechos que prescribieron antes de haber sido juzgado, a no ser juzgado por hechos que prescribieron antes de haber sido juzgado.

Artículo 20.º Toda persona tiene deber de contribuir al desarrollo económico y al bienestar social, de respetar los derechos de los demás, de guardar la moralidad y el orden en las relaciones sociales, de cumplir con sus obligaciones familiares, laborales y sociales, de proteger el patrimonio cultural y el medio ambiente, de contribuir al desarrollo nacional y a los beneficios de ese desarrollo, de participar en el desarrollo nacional y a los beneficios de ese desarrollo, de participar en el desarrollo nacional y a los beneficios de ese desarrollo.

BUTLLETÍ OFICIAL

BISBAT DE MENORCA

Maig-Juny, n. 3 - Any de 2004
Imprimeix: Editorial Menorca, S.A.
Dipòsit Legal: MH-283/1992

Fotografia portada: Santuari de Mre Auxiliadora. Ciutadella

SUMARI

Sr. BISBE	121
<i>Escrits</i>	
- “Més a prop dels qui estan lluny”	
- ¡Anau-vos-ne en pau!	
- El nostre millor vesí	
- El “Corpus”: Día de Caridad	
- La salvaguarda de la creació, un camino para la paz	
- Sant Joan, una bona oportunitat	
- El dia del Papa	
CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA	133
ACTIVITATS DEL SR. BISBE	151
VICARIA GENERAL	157
ORGANISMES DIOCESANS	159
- Consell del Presbiteri	
- Consell Pastoral Diocesà	
DELEGACIONS I SECRETARIATS	167
- Àrea de l’Anunci	
- Àrea d’Espiritualitat i Formació	
CRÒNICA DIOCESANA	179
AGENDA de juliol i agost de 2004	185

ESCRITS

“MÉS A PROP DELS QUI ESTAN LLUNY”

La Pasqua del Malalt és una oportunitat per a mirar al nostre voltant i acostar-se i fer-se present a totes les realitats que, en salut o malaltia, sofriment o mort, han de ser objecte del nostre acompanyament i el nostre afecte.

Som cridats a no passar de llarg sinó a posar en pràctica de manera habitual les actituds del bon Samarità..., avivant en totes les comunitats cristianes i en els professionals de la salut els sentiments i actituds de Jesús, que va venir a buscar els qui caminaven perduts, a reunir els dispersos, a cridar els exclosos, i donar a tots vida i salut en plenitud.

Així anunciarem l'evangeli: la bondat i el poder de Déu que ha començat en Jesucrist l'etapa decisiva per a establir el Regne i, amb la seva resurrecció, ha manifestat la victòria sobre la mort i sobre la malaltia, la restauració de la humanitat victoriosa i perfecta.

Tots sabem que en la nostra atenció als malalts és molt important conèixer-los, visitar-los, incorporar-los a la comunitat, santificar-los amb la Paraula i els Sagraments. Però, el primer i principal serà veure'ls amb els ulls de Jesús, amb ulls “cristians”: *“Tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, a mi m'ho fèieu”* (Mt 25, 40). L'Església i cada cristià no podem desconèixer la identificació de Jesús amb els malalts, amb tots els que sofreixen. És clara en l'evangeli aquesta misteriosa unitat entre

Jesús i els malalts, i entre els malalts amb Jesús: “*Estava malalt, i em vàreu visitar*” (Mt 25, 36).

Des d'aquesta mateixa perspectiva, els membres de l'Església ajudarem també el malalt a interpretar i valorar la seva malaltia, la seva debilitat, des de la fe en Jesucrist que (amb el poder de la seva resurrecció) ens fa capaços de viure el patiment amb fortalesa i paciència, i també amb humilitat, com un despreniment del món i acostament al Senyor... Sense oblidar el bé que podem fer als familiars del malalt ajudant, consolant, confortant i, fins i tot, substituint-los...

Agraesc molt la feina de tots els membres dels equips parroquials de P. de la salut, i també la gran aportació dels “*professionals de la curació*” (sanitaris, metges, infermeres, etc.) que alleugen, curen, restauren... I, si són cristians, també afegiran la seva oració, el seu consell, el seu testimoni. *Són vertaders col·laboradors de Déu.*

Amb la meva salutació a cadascú,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

(Publicat al FULL DOMINICAL el 16 de MAIG de 2004)

¡ANAU-VOS-NE EN PAU!

La Jornada “**Menorca Missionera**” és sempre ocasió per a tenir presents els missioners menorquins i agrair la seva feina en primera fila en tants de països i també per a reforçar la nostra consciència de membres de la Comunitat de Jesús (l'Església) “*per vocació*”: cridats i enviats.

Però m'agrada recordar que, com deia el Concili, «no es construeix cap comunitat cristiana si aquesta no té com arrel i centre la celebració de l'Eucaristia» (PO, 6). I certament és al voltant de la Taula del Cos i de la Sang de Crist on l'Església comprèn millor el seu origen i el seu enviament missioner: “*Feis això que és el meu memorial*”.

A cada celebració eucarística ressona un enviament que actualitza la urgència de la missió de l'Església, el programa de la qual «se centra, en

definitiva, en Crist mateix, al qui cal conèixer, estimar i imitar, per viure en ell la vida trinitària i transformar amb ell la història fins al seu perfeccionament en la Jerusalem del cel» (Eccl. d'Eucaristia, 60).

“Eucaristia i Missió” són inseparables, però som cridats, invitats, no obligats, i amb llibertat per triar estimar o no a l'estil de Jesús que “s'entrega”...

Precisament el passat 19 d'abril, el Papa cridava de nou els catòlics a sentir-se enviats com a “missioners de l'Eucaristia” a difondre en tots els ambients el gran do rebut. És clar que qui troba Crist en l'Eucaristia no pot deixar de proclamar amb la vida l'amor misericordiós del Redemptor i necessàriament ha de voler “*Compartir l'alegria d'estimar*”.

Perquè a l'Eucaristia revivim el lliurament del Senyor i comprenem que la tasca missionera passa per ser testimonis del seu amor fins als confins de la terra, procurant formar cada vegada més “un sol cor i una sola ànima” (Fets 4, 32), com ens testimfica la primera generació de seguidors de Jesús.

Jesús ha entregat la seva vida promovent els valors del Regne de Déu i oferint-lo a la lliure acceptació d'homes i dones. I ha volgut que el seguim en aquesta tasca apassionant per a la qual comptem amb la seva força, però també molt depèn de l'amor, la fe i l'esperança amb la que cadascú vulgui fer-lo seu i comunicar-lo als altres.

Us animo a això de cor,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

(Publicat al FULL DOMINICAL el 23 de MAIG de 2004)

EL NOSTRE MILLOR VESÍ

La veritat és que viu des de fa molts d'anys entre nosaltres i som molts els qui el tractem habitualment i mai no ens ha defraudat.

A més, trobar-lo és molt bo de fer perquè hi és sempre amb tota disponibilitat: acull, escolta i ho aclareix ben bé tot si vius obert al seus plantejaments.

De vegades fins i tot t'ajuda a fer-te preguntes i et qüestiona. Açò sí, sempre amb molt de respecte, amb una sensibilitat exquisida, mai forçant la llibertat de ningú. Però sense rebaixes en les qüestions fonamentals de la vida.

Hi hagué un temps que emprava molt un gènere literari anomenat “paràboles” per a fer-se entendre però ara, no sé com s’ho fa, que sap arribar al cor..., si t’atraques a ell sense màscara, sense careta o sense cap presa de postura prèvia (cosa que amb ell no serveix per a res perquè “coneix” el teu interior).

¿Has provat de passar una bona estona amb ell, sense frissar, assossegadament i procurant fer silenci per de fora i per dintre teu per a poder “escoltar-lo”? Et convido a provar-ho. Podràs fins i tot fer-li preguntes i demanar que et faci experimentar la seva amistat: és extremadament amorós, exageradament, fins a “donar la seva vida” pels altres. Hi ha hagut gent que, en altre temps, l’anomenaren “boig”. ¡Beneïda bogeria!

El seu nom és Jesús, el Crist (l’ungit del Pare Déu), qui –fa uns 2.000 i pico d’anys– “morí i ressuscità per nosaltres” i ara, gloriós, acompanya la nostra caminada, la teva i la meva, la de tots..., pels camins de la vida cap a la VIDA.

No ho dubtis, vine a visitar-lo i a agrair-li que ens continuï fent l’honor de “ser-hi a la nostra disposició” sempre. El trobaràs en el Sagrari de l’església més propera a casa teva i, de manera més “manifesta”, a l’altar dels nostres dos Monestirs (Clarisses a Ciutadella i Concepcionistes a Maó).

Jo l’hi parlo a Ell de les teves coses cada dia i t’agrairia que també li recomanessis les meves.

Amb la meva salutació a cadascú,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

(Publicat al FULL DOMINICAL el 6 de JUNY de 2004)

EL "CORPUS": DÍA DE CARIDAD

Al acercarse la solemnidad del Corpus, quiero hacer una llamada a reavivar la Fe en la presencia salvadora del Resucitado en el Sacramento de la Eucaristía. Fue la experiencia de Jesucristo vivo la que cambió radicalmente a sus primeros seguidores: de cobardes y llenos de miedo, preocupados más por los primeros puestos que por el servicio, pasan a ser capaces de jugarse la vida en la tarea de restaurar la humanidad según el proyecto y el mandato del Señor.

Y desde entonces, saber que Él está vivo es lo que nos sigue reuniendo a los cristianos durante más de dos mil años cada domingo, "el día del Señor", para celebrar la Eucaristía, el banquete festivo "memorial" de la Pascua ("paso") del Señor y "fuente y cumbre de toda la vida cristiana" (LG 11). Una nueva manera de presencia que es eje, fuente y exigencia del amor que nos mueve y que, en la Solemnidad del CORPUS, se pide que veneremos de una manera peculiar: *"Como testimonio público de veneración a la Santísima Eucaristía, donde pueda hacerse a juicio del Obispo diocesano, téngase una procesión por las calles, sobre todo en la solemnidad del Cuerpo y Sangre de Cristo"* (c.944 &1).

Jesucristo ha venido al mundo por amor desposeyéndose de su gloria y asumiendo nuestra humanidad. Y en la Última Cena, también por amor, ha querido hacer 'estable' su presencia bajo las apariencias del Pan y del Vino, elementos que desaparecen para dar vida a quien los come. "Sentarse a su Mesa" significa que queremos hacer presente y eficaz este mismo amor: *"... te rogamos que esta eucaristía, que tu Hijo Jesús nos mandó celebrar como memorial suyo, nos haga crecer en el amor"* (Sábado 6º de Pascua). Nosotros creemos, además, que en la Eucaristía el Resucitado "vive y actúa" y por eso también le damos importancia a dejarse "moldear" (en la contemplación ante el Sagrario o delante del Señor "expuesto") "estando con Él" con tiempo y paciencia.

Las exhortaciones que hace Jesús la noche de la Cena fijan nuestra atención en dos aspectos: permanecer en Él y permanecer unidos. Una unidad que es exigente: quiere decir concordia (unos mismos sentimientos en Jesucristo); quiere decir un interés seriamente solidario (participar en las alegrías y sufrimientos de los demás); quiere decir fraternidad y por lo tanto igualdad en la caridad.

Por eso, como consecuencia de la Comunión eucarística, nuestro afán ha de ser generar "comunidad" en la vida de cada día con comportamientos evangélicos: creciendo en comprensión, en capacidad de perdón, en amor efectivo, en comunión solidaria superando todo lo que separa y acercándonos más los unos a los otros. (Comulgar es siempre profesar públicamente ante Dios y ante el mundo la concordia, la solidaridad y la igualdad: una fraternidad real y visible).

La Eucaristía es, pues, una presencia que nos fuerza a salir de nuestra tranquilidad y nuestra participación en ella tiene que ser ocasión de replanteamientos vitales: "acudían asiduamente a la enseñanza de los apóstoles, a la comunión (*"koinonía"*), a la fracción del pan y a las oraciones" (Hechos 2,42; 4,32). Implica querer sentirse unidos a Jesucristo y, por tanto, a los hermanos: de ahí la práctica de la corrección fraterna (Mt 18,15-18; Gal 6,1-2) y la ayuda mutua (Sant 5,16-20; Rom 12,15-18; Ef 4,25), hasta llegar a la comunión de bienes, meta a la que podemos aspirar y consecuencia de una comunión más honda (el Amor mueve a compartir y a repartir). Así empezó el banquete de caridad o 'ágape' (la "Eucaristía" de los Apóstoles).

Por eso, cuando estos "ágapes" degeneran y los Corintios degradan la Cena del Señor con sus divisiones, el apóstol Pablo advierte seriamente que "quien coma el pan o beba el cáliz del Señor indignamente, será reo del Cuerpo y de la Sangre del Señor" (1Cor 11, 27). Y sus palabras siguen recordándonos que la Eucaristía y la comunión fraterna han de ir siempre juntas. De ahí también la necesidad de reconciliación que pide Jesús antes de acercarnos al altar (Mt 5,23-24). Es decir, hemos de reconocer el Cuerpo del Señor en su totalidad: presente en el Santísimo Sacramento y presente también en los hermanos.

Recordemos, además, que la celebración eucarística, cuyo efecto propio es reunir al pueblo de Dios en la caridad, es siempre un acto comunitario —eclesial— no sólo porque lo celebramos todos juntos sino porque lo celebramos todos unidos, (no tendría que vivirse nunca como un acto de piedad individual). Y que es también en la Eucaristía donde, invocando al Espíritu (primer agente de la misión), se nos envía a hacer ver que la utopía es todavía posible.

Los cristianos no tenemos por qué creernos mejores que nadie pero, si acogemos el don de Dios en la Eucaristía, hemos de ser "señal del Dios vivo" sintiéndonos en estado de misión y asumiendo la responsabilidad de trabajar para que la historia se oriente hacia el Padre de todos.

† **Joan, Obispo de Menorca**

(Publicado en el DIARIO MENORCA el 6 de JUNIO de 2004)

LA SALVAGUARDA DE LA CREACIÓN, UN CAMINO PARA LA PAZ

Enviado por la Comisión de P. Social de la CEE, he participado en Namur, Bélgica, del 3 al 6 de junio en una Consulta de la Comisión de Conferencias Episcopales de Europa sobre: "*La responsabilidad de las iglesias y de las religiones en la salvaguarda de la creación*" (en coherencia con el nº 9 de la Carta Ecuménica). Hemos estado presentes más de 60 delegados de 22 países, más algún representante de la Santa Sede, del Pontificio consejo Justicia y Paz, de la Comisión de los episcopados de la UE (COMECE), de la Red ecuménica europea para el ambiente (ECEN), de Justicia y Europa, de las órdenes religiosas (UCESM) y de los laicos (ELF).

Como de especial interés señalo la reflexión sobre la contribución específica de las tres principales tradiciones cristianas al desarrollo sostenible, con intervenciones de representantes del Patriarcado ecuménico, de la Iglesia Reformada Suiza, y del Arzobispo católico de Liverpool. Y también un coloquio público en torno a posibilidades y dificultades de colaboración interreligiosa en este campo, con la participación del gran rabino de Bru-xelles, de un profesor de religión islámica, de un lama tibetano, y de un sacerdote católico francés.

En grupos lingüísticos se han compartido también actividades y experiencias de colaboración ecuménica en asuntos "ambientales" en Europa, con diferencias entre occidente y oriente: en la Europa del este, aunque las Iglesias están ocupadas en la consolidación de las propias estructuras y en la "digestión" de la herencia comunista, van naciendo iniciativas sobre todo en el ámbito de la formación y de la información sobre temas ambientales (Bielorrusia, Bulgaria...); en los países de la Europa occidental, el diálogo

ecuménico está siendo una plataforma significativa para la acción práctica de las Iglesias en sectores como la formación ambiental, la gestión de los edificios eclesiales según criterios sostenibles, la agricultura biológica, etc.

El último día, la reflexión giró en torno a la contribución “política” de las Iglesias en Europa en favor de la salvaguarda de la creación, con intervenciones del comisario eslovaco para la UE, del nuncio apostólico ante la UE y de un representante de la Red ecuménica cristiana para el ambiente (ECEN).

Una parte importante del encuentro ha sido la participación en una celebración ecuménica de rito bizantino, en el monasterio de Chevetogne, y la visita a una experiencia de formación ambiental y espiritual en el corazón de un bosque degradado por las construcciones abusivas, “la Bergerie de la Forêt” en Philippeville. Y el domingo día 6, la solemne concelebración eucarística en la Catedral de Namur presidida por el Obispo diocesano Mons. André Mutien Léonard.

De los diferentes debates han aflorado algunos elementos:

1. Las iglesias cristianas valoramos el problema ecológico y consideramos que la responsabilidad sobre la creación es un desafío importante para el futuro de la tierra, para la defensa de la paz y también para el testimonio cristiano en la sociedad contemporánea.
2. El diálogo interreligioso y el ecumenismo son presupuestos determinantes para la paz y por tanto también para la sostenibilidad. Pero hay que evitar toda ambivalencia de las religiones monoteístas con respecto a la violencia. El diálogo interreligioso (hoy sobre todo entre las comunidades cristianas e islámicas), adquiere una importancia creciente para la conservación y la recuperación de la paz. No hay paz sin justicia; y no hay justicia sin una correcta gestión y salvaguarda de los recursos de la creación porque, de hecho, detrás de todo conflicto hay algún problema de reparto de los recursos naturales. Se necesitan acciones concretas y diálogos intensos para hacer las cosas de manera que lleguen a bloquearse los conflictos ecológicos sobre el acceso a los recursos de agua (como en oriente Medio), petróleo (en Iraq) y tierra cultivable (África) y no se transfieran al ámbito religioso.

3. Ya que los problemas que amenazan el equilibrio del ambiente son globales, las soluciones han de ser igualmente globales pero, al mismo tiempo, aplicables a nivel local según el principio de subsidiaridad. Y como las Iglesias y las religiones están presentes en ambos niveles de la sociedad, tenemos en esto una particular responsabilidad y potencialidades.
4. Por otro lado, los temas ambientales son también un campo óptimo para el diálogo y el encuentro con los grupos de la sociedad civil, con grupos de increyentes y de agnósticos.

Con esta síntesis informo y, a la vez, comparto una experiencia que considero de interés para Menorca “reserva de la biosfera”.

† **Joan, Obispo de Menorca**

(Publicado en el DIARIO MENORCA el 12 de JUNIO de 2004)

SANT JOAN, UNA BONA OPORTUNITAT

Tinc molt present la imatge de *l'ordenat desordre...* que es forma davant l'altar a la Missa dels Caixers el dia de SANT JOAN a Ciutadella, per necessitat d'espai i d'altres motius. És semblant al 'rotllo' de fillets i filletes que tenim en algunes misses dominicals a les parròquies. Llàstima que en aquesta ocasió no es pugui mantenir un “diàleg catequètic” (aquest dia no està el cos per a filigranes)...

Seria una mica així com aquell mil·lenari i esplèndid ritual del sopar jueu de la pasqua, que preveu preguntes fetes pels infants als seus pares sobre el significat d'aquesta nit tan especial: *¿Per què aquesta nit és diferent de totes les altres nits?; ¿per què totes les nits ens n'anem al llit aviat, però aquesta nit esteim aixecats?; ¿per què totes les altres nits no esperem res però aquesta nit esteim esperant?, etc.* És una tradició arrelada a l'Antic Testament: “Recorda't dels dies d'antany, considera els anys de moltes generacions, interroga el teu pare, que et conti, als teus ancians, que et parlin”.

Naturalment, en aquesta ocasió les preguntes serien d'altres: potser n'hi hauria d'erudites, d'altres plenes d'innocència i algunes fins i tot amb qual-

que ironia. Però de segur que hi hauria una resposta apropiada per a cadascú, i possiblement tots n'aprendríem alguna cosa dels qui en saben.

Amb ocasió de les Festes de Sant Joan, ¿no podrien els pares cristians fer “*en família*” una catequesi sobre la figura del Baptista i Precursor, i d'aquell Jesús que ell anunciava amb tant de convenciment com “l'Anyell de Déu” (el vertader, el definitiu) que anava a lliurar-se per la nostra Salvació?

US DESIG UN BON SANT JOAN 2004 A TOTS I CADASCÚ.

† **Joan, Bisbe de Menorca**

(Publicat a la revista SANT JOAN 2004)

EL DIA DEL PAPA

Aquest diumenge, proper a la festa de Sant Pere, preguem de manera especial pel seu actual Successor, Joan Pau II°, qui (des d'una cadira de rodes) segueix sorprenent-nos amb el títol del seu darrer llibre: “*Aixequenvos, anem!*”; o repetint-nos la invitació a donar testimoni amb les paraules de Jesús a l'apòstol: “*Rema mar endins!*”.

Quan s'acaba d'arribar al consens sobre la nova Constitució Europea, poden ser també actuals unes paraules del mateix Papa als Escoltes d'Europa: “Esteu cridats a participar, amb tot l'ardor de la vostra joventut, en la construcció de l'Europa dels pobles, perquè a tothom se li reconegui la seva dignitat de fill estimat de Déu i perquè es construeixi una societat fundada en la solidaritat i en la caritat fraterna” (Audiència general, 3-8-1994).

Al marge d'altres consideracions, em sembla admirable aquesta capacitat de convocar a “crear futur” superant pors, indiferències i egoismes... mirant més enllà del nostre entorn immediat i obrint-nos al proïsme i a la societat en general en clau evangelitzadora, promovent el diàleg, el sentit de la justícia i les relacions socials des de la fraternitat (no sols des de l'interès).

I pensant sobretot en els molts joves que han rebut el Sagrament de la Confirmació aquest any en les nostres comunitats de Menorca, jo també vull reiterar la invitació a respondre amb generositat al Bon Jesús que crida

a convertir-se en testimonis seus i a crear un futur construït sobre roca i no sobre sorra.

Per a la qual cosa, anim a tots a “conèixer millor Jesús” i a tractar-lo més amb una autèntica vida d’oració alimentada en la seva Paraula i en els sagraments de l’Església, especialment l’Eucaristia: “Jo som amb vosaltres tots els dies fins a la fi del món”.

Amb la meva salutació a cadascú,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

(Publicat al FULL DOMINICAL el 27 de JUNY de 2004)

El dia del Senyor, que és el dia de la festa de Sant Joan, és un dia de gran importància per a tots els cristians.

En aquest dia, els cristians celebren la festa de Sant Joan, que és el dia de la festa de Sant Joan.

EL DIA DEL SENYOR

El dia del Senyor és un dia de gran importància per a tots els cristians. És un dia de festa i de alegria.

EL DIA DEL SENYOR

Aquest dia, que és el dia de la festa de Sant Joan, és un dia de gran importància per a tots els cristians. És un dia de festa i de alegria.

En aquest dia, els cristians celebren la festa de Sant Joan, que és el dia de la festa de Sant Joan.

Al marge d'això, és important recordar que aquest dia és un dia de festa i de alegria per a tots els cristians.

I pensant en tots aquests moments, és important recordar que aquest dia és un dia de festa i de alegria per a tots els cristians.

CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

LXXXII ASAMBLEA PLENARIA DE LA CONFERENCIA EPISCOPAL ESPAÑOLA. 3 - 7 DE MAYO DE 2004

Ante la situación actual

La Asamblea Plenaria, en su primera reunión después de los atentados del pasado 11 de marzo, se une expresamente a la condena rotunda de los mismos expresada por el Cardenal Presidente en su discurso inaugural y manifiesta, también con él, su solidaridad con las víctimas.

Saludamos la incorporación a la Unión Europea de diez nuevos países el pasado día 1 de mayo.

Por otro lado, reiteramos la oferta de diálogo hecha por el Cardenal Presidente y compartimos su preocupación ante asuntos de tanta importancia como la libertad religiosa, el respeto a la vida humana en todas sus fases, el matrimonio y la familia, y el derecho a la educación, incluida la enseñanza de la religión en la escuela.

Declaramos de nuevo –como hicimos en la Instrucción Pastoral Moral y sociedad democrática (1996)– que “las instituciones del Estado democrático, a través de las cuales se expresa la soberanía popular, son las únicas legitimadas para establecer las normas jurídicas de la convivencia social”. Confiamos en el Estado democrático que respeta los derechos fundamentales de las personas. Expresamos nuestra voluntad de cooperar lealmente al bien común, desde nuestras diócesis y a través de los cauces de la Conferencia Episcopal encargados de mantener las relaciones con las autoridades del Estado.

En razón de su servicio al Evangelio y al bien de todos, la Iglesia seguirá proponiendo su doctrina sobre estas materias que son objeto de preocu-

pación. Al mismo tiempo, los Obispos animamos a los seglares a asumir su responsabilidad y su compromiso, tanto individualmente como asociados, para que la sociedad se ordene según el plan de Dios y la verdad del hombre.

Dirigimos a todos los católicos una llamada a confiar en la fuerza del Evangelio y en la eficacia de “la dulzura de la caridad”, el camino de la nueva evangelización que nos propone el Papa. Sabemos que la esperanza cristiana, fundada en Jesucristo resucitado, es más fuerte que todo, incluso que la muerte; es la esperanza que hace de nosotros constructores de paz.

Datos generales

Han participado en la Asamblea Plenaria los 75 miembros actuales de la CEE, incluido el sacerdote D. Vicente Jiménez Zamora, administrador diocesano de Osma-Soria. Han asistido también algunos Obispos eméritos.

Han participado, por primera vez, en la Asamblea Plenaria de la CEE los nuevos Obispo de Huesca y de Jaca, Mons. Jesús Sanz Montes, y de Teruel y Albarracín, Mons. José Manuel Lorca Planes, quienes han quedado adscritos, respectivamente, a las Comisiones Episcopales para la Vida Consagrada y de Seminarios y Universidades. Ambos, por otro lado, actuaron en esta Asamblea Plenaria como Secretarios de actas.

Mons. Camilo Lorenzo Iglesias, Obispo de Astorga, y Mons. Carmelo Echenagusía Uribe, Obispo auxiliar de Bilbao, fueron designados en la primera jornada como moderadores de las sesiones de trabajo de esta Asamblea Plenaria.

En la mañana del miércoles, día 5 de mayo, se hizo presente en la Asamblea Plenaria S.E.R. Mons. Hlib Boris Lonchyna, monje ucraniano de Studium, Apocrisario-Procurador de la Iglesia Católica Ucraniana ante la Santa Sede y Visitador Apostólico de la misma en Italia y España.

Mons. Hlib Boris Lonchyna, que había participado en la tarde anterior en la Concelebración Eucarística conmemorativa del primer aniversario de la V Visita Apostólica a España del Papa Juan Pablo II, dirigió unas breves palabras a los Obispos españoles.

Han asistido igualmente a la Asamblea Plenaria de la CEE, como representantes de la CONFER, su nuevo Presidente, P. Ignacio Zabala Camarero-Núñez, y la Vicepresidenta, Hna. Asunción Codes Jiménez. El padre Ignacio Zabala era la primera vez que participaba en la Asamblea Plenaria de la CEE, tras su elección como Presidente de la Confer en el pasado mes de noviembre.

Durante la Asamblea se recordó y se oró por el eterno descanso de los tres Obispos españoles fallecidos en los últimos meses: Mons. Francisco José Pérez y Fernández-Golfín, Obispo de Getafe; Mons. Rafael Bellido Caro, Obispo emérito de Jerez de la Frontera; y Mons. Ramón Torrella Cascante, Arzobispo emérito de Tarragona.

I Aniversario del último viaje papal a España

Ha coincidido esta Asamblea Plenaria de la CEE con las fechas del primer aniversario de la V Visita Apostólica a España del Papa Juan Pablo II. El día 3 de mayo de 2003 el Santo Padre se encontró en el aeródromo de Cuatro Vientos con más de 700.000 jóvenes y al día siguiente, en la plaza de Colón, también de Madrid, con la participación de más de un millón de personas, canonizó a los españoles Pedro Poveda, José Mª Rubio, Genoveva Torres Morales, Ángela de la Cruz y María Maravillas de Jesús.

Los Obispos españoles concelebraron la Eucaristía en la Catedral de la Almudena de Madrid a las ocho de la tarde del martes 4 de mayo, para dar gracias a Dios por los nuevos santos. Estuvieron invitadas especialmente a esta celebración de acción de gracias las familias religiosas de los cinco santos citados. Unas tres mil personas llenaron las naves de la Catedral madrileña. La Eucaristía fue presidida por el Cardenal Antonio Mª Rouco Varela, Presidente de la CEE y Arzobispo de Madrid. A ella se sumó también el Nuncio Apostólico en España, Mons. Manuel Monteiro de Castro.

Amplio capítulo de informaciones

Como es habitual, los Obispos han dedicado parte de su tiempo a conocer los informes del Cardenal Presidente de la CEE y del Secretario General sobre la vida de la Iglesia y de la CEE y sobre los llamados asuntos de seguimiento.

Los Presidentes de las Comisiones Episcopales ha informado sobre las actividades y proyectos de las mismas y sobre el cumplimiento de las acciones previstas en el Plan Pastoral.

Mons. Bernardo Herráez Rubio, Presidente del Consejo de Administración de la Cadena COPE y de Popular TV, ha presentado a la asamblea un nuevo amplio informe sobre Popular TV, proyecto televisivo de COPE, que cuenta ya con unas treinta emisoras locales en otras tantas cabeceras de diócesis españolas y que pueden sintonizarse en toda España. Según los últi-

mos datos al respecto, cuenta ya con una audiencia de más 3.500.000 de telespectadores.

El Presidente de la Comisión Episcopal de *Pastoral Social*, Mons. Juan José Omella Omella, Obispo electo de Calahorra y La Calzada-Logroño presentó a los Obispos un amplio informe titulado “*La caridad en la vida de la Iglesia*”. Dicho informe fue objeto de un prolongado y rico diálogo. El informe fue remitido a la citada Comisión Episcopal para que incorpore las propuestas y observaciones de los Obispos y sea, de nuevo, estudiado y presentado ante los organismos de la CEE.

El Presidente de la Comisión Episcopal de *Enseñanza*, Mons. Antonio Cañizares Llovera, Arzobispo de Toledo, introdujo la reflexión y el diálogo sobre cuestiones relativas a la Escuela Católica y la Enseñanza Religiosa Escolar, cuestiones que suscitaron el vivo interés y celo pastoral de los Obispos.

El próximo 8 de diciembre se cumplirán *150 años de la proclamación, de parte del Papa Beato Pío IX, del dogma de la Inmaculada Concepción de María*. Para conmemorar en la Iglesia Católica en España dicha efeméride se ha formado un grupo de trabajo coordinado por el Secretario General de la CEE, con la participación de los responsables de los Secretariados de las Comisiones Episcopales de Liturgia, Pastoral y Patrimonio Cultural.

El padre Juan Antonio Martínez Camino ha presentado ahora a los Obispos algunas de las ideas e iniciativas estudiadas para dicha conmemoración, que tendrá lugar entre diciembre de 2004 y diciembre de 2005. El Secretario General de la CEE recordó la estrecha vinculación de la Iglesia Católica en España con la proclamación de este dogma, que fue gran defensora e impulsora del mismo antes incluso de su definición dogmática de hace 150 años. Como acto culminante se prevé una gran peregrinación al Pilar de Zaragoza, para el 21/22 de mayo de 2005.

Por su parte, el Rector Magnífico de la *Universidad Pontificia de Salamanca*, P. Marceliano Arranz Rodrigo, presentó, como es costumbre cada año, un informe sobre la marcha de esta Universidad del Episcopado español.

Los Estatutos de la CEE

La posible creación dentro de la Iglesia Católica en España de Regiones Eclesiásticas exige la modificación de algunos artículos de la actuales Estatutos de la CEE, cuya aprobación, si procede, es competencia de la Asamblea Plenaria.

La Junta Episcopal de Asuntos Jurídicos, organismo a quien la CEE encomendó esta tarea, presentó en la Asamblea Plenaria la propuesta de modificación de algunos artículos, que ha obtenido la aprobación de la Asamblea, quien ahora ha de remitir a la Santa Sede dichas modificaciones estatutarias para su preceptiva “recognitio”.

El Sacramento de la Reconciliación

El Sacramento de la Reconciliación ha sido objeto de dos ponencias en esta Asamblea Plenaria. La primera de ellas era una reflexión general sobre los distintos aspectos doctrinales, pastorales y litúrgicos de la celebración del mismo.

Por otro lado, la pasada reunión de la Comisión Permanente de la CEE remitió a esta Asamblea Plenaria el estudio de unas “Normas sobre la absolución a varios penitentes sin confesión individual”. Se trata de actualizar los “Criterios acordados para la absolución colectiva a tenor del canon 961/2”, aprobados por la CEE en noviembre de 1988 y refrendados por la Santa Sede en febrero de 1989, a la luz de la Carta Apostólica dada en forma de <motu proprio> “Misericordia Dei” de mayo de 2002.

Han elaborado las citadas “Normas” las Comisiones Episcopales de Liturgia, Doctrina de la Fe y la Junta Episcopal de Asuntos Jurídicos. Los Obispos han estudiado dichas “Normas” y ofrecido nuevas sugerencias para su perfeccionamiento.

Iniciación cristiana de los niños

El Presidente de la Subcomisión Episcopal de *Catequesis*, Mons. Javier Salinas Viñals, Obispo de Tortosa, ha presentado a los Obispos el documento de esta Subcomisión titulado “La iniciación cristiana de los niños”, que responde al documento “Orientaciones pastorales para el catecumenado”, aprobado por la Asamblea Plenaria de la CEE de abril de 2002.

Dicho documento ha sido objeto de un amplio estudio en esta Asamblea y será presentado en la Plenaria de noviembre para su definitiva aprobación.

Acciones del Plan Pastoral

El Arzobispo de Santiago de Compostela informó a los Obispos sobre la *Peregrinación Europea de jóvenes a Santiago de Compostela*, convocada,

en su fase final, entre los días 5 y 8 de agosto, bajo el lema “Testigos de Cristo para una Europa de la esperanza”. Esta Peregrinación Europea de jóvenes se enmarca como preparación a la próxima Jornada Mundial de la Juventud, que presidirá el Santo Padre en la ciudad alemana de Colonia en el mes de agosto de 2005.

Los Obispos conocieron también un informe de Mons. Julián Barrio Barrio, Arzobispo de Santiago de Compostela, sobre el presente *Año Jubilar Compostelano 2004*. Mons. Barrio resaltó el elevadísimo número de peregrinos que han acudido hasta la tumba del Apóstol en los cuatro primeros meses del año, que está superando todas las previsiones y las cifras de anteriores Años Santos. Asimismo, el Arzobispo de Santiago informó de las principales actividades y peregrinaciones hasta ahora registradas y las próximas citas más destacadas.

La Comisión Episcopal de Apostolado Secular informó sobre el *próximo Congreso nacional de Apostolado Secular*, previsto en la acción número 13 del Plan Pastoral de la CEE y cuya celebración tendrá lugar en Madrid entre los días 12 al 14 de noviembre de 2004, bajo el lema “Testigos de Esperanza”. El Congreso se celebrará en el Palacio Municipal de Congresos del Campo de las Naciones de Madrid y llevará por subtítulo “Fieles laicos cristianos, llamados a la santidad en el mundo para el anuncio del Evangelio de la Esperanza”.

Asimismo, la Comisión Episcopal de *Patrimonio Cultural* presentó un informe sobre la proyectada exposición de arte sacro “Christus Splendor. 2000 años de cristianismo en España”, que tendrá lugar a partir del próximo mes de junio, en la ciudad de Barcelona en el entorno del “Foro Universal de las Culturas”.

Asimismo y dentro de sus competencias estatutarias, la Asamblea Plenaria ha aprobado la modificación de los Estatutos de Algunas Asociaciones.

“LA SOLIDARIDAD ES EL ALMA DE LA UNIÓN EUROPEA”

(DECLARACIÓN de los obispos miembros de la COMECE)

1.- El motivo de nuestra declaración es la adhesión de diez nuevos Estados miembros, junto con el proceso –que aún sigue en curso– de adopción de un nuevo Tratado Constitucional. Está dirigida a los responsables políticos, a los ciudadanos europeos, a todos los europeos. En vísperas de una nueva Unión Europea que se reconstituye en su interior y hacia el exterior, estimamos que en el futuro resultará esencial asignar mayor prioridad al interés comunitario, que ha de primar sobre el interés nacional y debe orientar las acciones a emprender. En ello estriban el origen de la integración europea y una fuente de solidaridad que debe ser reforzada.

Para los cristianos, la solidaridad es expresión propia de la fe. En su calidad de actitud espiritual, que tiene su origen en una teología de la creación, la solidaridad surge de la conciencia de una interdependencia. Constituye “la determinación firme y perseverante de empeñarse por el bien común; es decir, por el bien de todos y cada uno, para que todos seamos verdaderamente responsables de todos”¹. La solidaridad dirige nuestras acciones: la compartición, la ayuda, la renuncia, el sacrificio, la compasión, junto con el respeto de las diferencias y de los distintos destinos de los pueblos, así como el reconocimiento de la dignidad nacional recobrada. Se trata de un comportamiento que se preocupa por el otro, adoptado por personas y comunidades humanas que se saben unidas entre sí: “Cuanto hicisteis a uno de estos hermanos míos más pequeños, a mí me lo hicisteis” (Mt 25,40).

2.- La Unión Europea no incluye únicamente Estados y pueblos. De hecho, la unificación implica cada vez más directamente a cada individuo. Sólo ese rasgo distintivo puede engendrar una comunidad solidaria y dar un alma a la unificación europea, con vistas a que los hombres la acepten de corazón y no sólo con la razón. Nosotros, los obispos miembros de la COMECE, deseamos abogar, mediante la presente declaración, por una profundización y una ampliación de la solidaridad en el seno de la Unión Europea. Se trata de una de las vocaciones básicas de la Unión, que ha de primar sobre el objetivo del desarrollo económico. En nuestra opinión, la solidaridad constituye uno de los valores principales del artículo 2 de la parte 1^a 2 del Tratado Constitucional presentado por la Convención Europea.

Por otro lado, comprobamos cómo se abusa en ocasiones de la noción de solidaridad con vistas a defender intereses particulares. Deseamos igualmente prevenir el error que consistiría en pensar que todas las dimensiones

concebibles de la solidaridad deban necesariamente tener eco en Europa. Ninguna legislación, ningún programa comunitario podría reemplazar la solidaridad reinante en el seno de una familia o entre vecinos. El legislador europeo no puede reglamentar la coexistencia pacífica de confesiones y religiones, ni la hospitalidad entre comunidades de fe. Además, la conciencia europea que va surgiendo paulatinamente no hace obsoletos los vínculos regionales, y, a medio plazo, resultaría superfluo europeizar ciertas formas de solidaridad cuyo advenimiento está estrechamente vinculado a las conquistas del Estado-nación moderno.

3.- En la primera parte de esta declaración presentamos el concepto de la solidaridad en su calidad de elemento indisociable de los fundamentos de la Unión sancionados en los tratados, y examinamos el mismo a la luz de la doctrina social de la Iglesia. En una segunda etapa, recordamos la necesidad de ahondar la solidaridad en la Unión, objetivo que tal vez sólo pueda realizarse si un grupo de Estados tomara la iniciativa en el marco de los tratados vigentes y de las instituciones europeas. Juzgamos de primordial importancia garantizar que otros países europeos puedan ir asociándose a ese grupo. En la segunda parte, abogamos igualmente por una ampliación de la solidaridad con los países y las regiones del mundo que no pertenecen a la UE. La tercera parte, por último, está expresamente dedicada a la solidaridad en una Europa de los 25, que a partir de 2006 habrá de dotarse de un nuevo marco económico. Estas nuevas perspectivas económicas de la UE a medio plazo deben tener en cuenta las divergencias económicas y sociales, más profundas en una Unión bastante más extensa.

La solidaridad, presente en los textos constitutivos de la Unión. Análisis a la luz de la doctrina social de la Iglesia

4.- El Tratado de la UE prescribe a las partes firmantes organizar de manera coherente y solidaria las relaciones entre los Estados miembros y sus pueblos (artículo A, apartado 3º del TUE). El Tratado de la Comunidad Europea, que no ha dejado de sufrir modificaciones desde 1957, define como misión comunitaria la promoción de la solidaridad entre los Estados miembros (artículo 2 del Tratado CE). El capítulo IV de la Carta Europea de Derechos Fundamentales lleva precisamente por título “Solidaridad”, y establece una lista de derechos fundamentales en el mundo profesional, la tutela de la salud, la seguridad social, el acceso a los servicios de interés general y la protección del medio ambiente y de los consumidores. En el

Proyecto del nuevo Tratado Constitucional, la Convención Europea ha fijado el principio de solidaridad en el artículo 2 del Título I.

5.- En nuestra introducción hemos definido específicamente la solidaridad como una decisión de comportamiento fraterno basada en la conciencia de los vínculos. En un texto fundamental de la doctrina social de la Iglesia, la encíclica “Sollicitudo rei socialis”, promulgada por Juan Pablo II en 1987, se establecen las siguientes tareas: “Los que cuentan más, al disponer de una porción mayor de bienes y servicios comunes, han de sentirse responsables de los más débiles, dispuestos a compartir con ellos lo que poseen. Estos, por su parte, en la misma línea de la solidaridad, no deben adoptar una actitud meramente pasiva o destructiva del tejido social, y, aun reivindicando sus legítimos derechos, han de realizar lo que les corresponde, para el bien de todos. Por su parte, los grupos intermedios no han de insistir egoístamente en sus intereses particulares, sino que deben respetar los intereses de los demás” (n. 39). Las afirmaciones enunciadas en este texto a propósito de las personas deberían aplicarse de manera análoga a los Estados miembros de la Unión Europea. La solidaridad implica siempre un llamamiento a la responsabilidad. Además, resulta esencial examinar seriamente las propias capacidades, pues ello requiere la aplicación de otro principio básico de la doctrina social de la Iglesia: la subsidiariedad. Este principio es, para todos, una importante herramienta de autocrítica.

6.- La solidaridad entre los Estados miembros de la UE plantea con frecuencia una larga serie de interrogantes. ¿Qué argumentos pueden oponerse a los Estados miembros prósperos, cuyos ciudadanos juzgan gravosa la carga fiscal que tienen que soportar, máxime cuando sus gobiernos no tienen ya el valor de pedirles un sacrificio adicional, especialmente para una misión europea? ¿Qué actitud cabe adoptar para con las regiones europeas que parecen haber atesorado tan sólo un progreso muy reducido, pese a una ayuda asignada desde hace mucho tiempo? ¿Cómo pueden verse sostenidos los Estados europeos del grupo intermedio en la realización de sus objetivos sin que no vuelva a ponerse en tela de juicio la prioridad asignada a los más débiles bajo el punto de vista económico según la opción contenida en la doctrina social de la Iglesia a favor de los pobres? ¿Cómo promover una gestión económica y responsable de los fondos europeos y reducir las tentaciones de corrupción?

La doctrina social de la Iglesia propone algunas orientaciones que responden a estas preguntas, en la medida en que la solidaridad constituye bas-

tante más que una mera compensación de los intereses materiales. En efecto, supone la conciencia específica de la existencia de un vínculo, y ha de conducir, en el espíritu del amor al prójimo, a una responsabilidad en la Unión en materia de gestión de los bienes materiales. Con vistas a este objetivo, nosotros, los europeos, podemos tomar como referencia nuestro legado común cristiano. Cabe desear, también, que se alcance un justo equilibrio entre la Unión y los vínculos vitales e indispensables de la región.

7.- Para que la solidaridad resulte eficaz, es precisa la conciencia de una pertenencia común y de un lazo de amistad. En la encíclica *Sollicitudo rei socialis*, anteriormente citada, se dice que “el ejercicio de la solidaridad dentro de cada sociedad es válido sólo cuando sus miembros se reconocen unos a otros como personas” (n. 39, cit). Los Estados miembros de la UE; en su calidad de partes firmantes de los tratados, reconocen su pertenencia, que incluye el respeto duradero de las instituciones comunes y de un marco jurídico común. Al aprobar la adhesión de los diez nuevos Estados, los quince Estados miembros actuales se han declarado solidarios con aquéllos.

8.- La nueva pertenencia común no descansa tan sólo en factores económicos y geográficos. La religión y la cultura están en el corazón mismo de la conciencia europea de unificación, y constituyen un terreno favorable para la integración. En su exhortación postsinodal *Ecclesia in Europa*, el Papa Juan Pablo II constata: “La modernidad europea (...) toma los propios valores de su herencia cristiana. Más que como lugar geográfico, se la puede considerar como un concepto predominantemente cultural e histórico, que caracteriza una realidad nacida como continente, gracias también a la fuerza aglutinante del cristianismo, que ha sabido integrar a pueblos y culturas diferentes, y que está íntimamente vinculado a toda la cultura europea (...) La Unión Europea sigue ampliándose. En ella están llamados a participar a corto o largo plazo todos los pueblos que comparten su misma herencia fundamental”³. No ignoramos que dicha herencia registra también aspectos sombríos, pero seguimos creyendo que las fuerzas de cohesión inherente a ella pueden orientar en la dirección correcta.

9.- La conciencia de la unidad cultural debida al legado cristiano no significa, sin embargo, la adhesión inmediata de todos a una unión política. La conciencia indispensable para este fin ha de madurar lentamente a lo largo

de los años, tal y como lo demuestra la historia de la integración europea. Por consiguiente, procede acordar más tiempo a los Estados miembros que aún no están preparados para que puedan dar pasos adelante hacia la integración.

10.- La solidaridad no puede medirse basándose únicamente en las transferencias de fondos en el seno de la UE, ya que dichas transferencias materiales no son más que la expresión de una voluntad política subyacente. Además, la solidaridad no incluye tan sólo los bienes materiales, sino que también se extiende a los “bienes espirituales”⁴. También incluye el intercambio de bienes en los ámbitos culturales y espirituales, la curiosidad benévola hacia culturas y costumbres diferentes, el deseo de amistad y el reconocimiento de una historia distinta. Resulta esencial despertar este sentimiento en el seno de una Europa que atribuye hoy considerable importancia a los valores materiales. La UE puede sin lugar a dudas evocar los bienes espirituales de esta naturaleza y alentar su compartición, pero no puede suscitarlos directamente. Esa tarea corresponde a otros agentes, y las Iglesias están igualmente al servicio de la sociedad en este ámbito. La solidaridad es, asimismo, una obligación de todos. Exige una mirada vigilante y una mano tendida para reducir la miseria y la indigencia.

11.- En su conjunto, el presupuesto de la UE no se alimenta de los rendimientos de un impuesto general europeo, sino de las aportaciones de los Estados miembros. Mientras no cambie esta situación, el sentido común, los principios de la solidaridad y de la subsidiariedad y la prudencia aconsejan que el Consejo de Ministros Europeo siga determinado por unanimidad el importe total de las aportaciones. Cada Estado miembro debe disponer de un derecho integral de codecisión en lo que atañe a sus desembolsos a favor del presupuesto europeo. Todos los Estados miembros deben, sin embargo, aprobar un nuevo marco para la UE.

La solidaridad en el seno de una unión política y la responsabilidad de la Unión para con los demás países y regiones del mundo

12.- Resulta harto evidente que el objetivo declarado de la formación de una unión política no puede ser alcanzado simultáneamente por todos los Estados miembros. Con todo, el abandono de este objetivo paralizaría la dinámica de la integración. Y es que la UE constituye, tras los balbuceos

de sus primeros tiempos, una entidad creciente, como lo acredita una vez más el último ciclo de adhesiones. Un crecimiento desprovisto de perspectivas de consolidación interna determinaría una erosión de la energía vital y una regresión. Por consiguiente, una nueva interdependencia creciente y diferenciada no debilitará la necesidad urgente de solidaridad; antes bien, la Unión ampliada ha de generar ante todo una nueva toma de conciencia de la solidaridad.

13.- Una unión política próspera presupone una solidaridad extremadamente potente, lo que no cabe esperar al día de hoy de todos los Estados miembros. Todos ellos están, sin embargo, sometidos a las obligaciones inherentes a la constitución de un mercado común creciente. La ampliación —sin precedente histórico alguno— de la Unión a 25 Estados exigiría tareas de solidaridad aún mayores. La persecución de la integración hacia una unión política exige como contrapartida un salto cualitativo, al implicar una solidaridad bastante más intensa. ¿Están actualmente capacitados todos los estados miembros para dar este salto?

14.- A este respecto, la dinámica interna del mercado de la política europea del día a día no resulta ya, con todo, suficiente. El camino que lleva de la solidaridad del mercado interno a la de la unión política no carece de rodeos. Y éstos estriban en la voluntad común de compartir plenamente la solidaridad. Por ello el avance de un grupo restringido no es más que cuestión de tiempo. La unión monetaria, que implica esencialmente un grado superior de solidaridad, no deja de llevar con igual necesidad a una unión política plena. Con vistas a este fin, los pueblos interesados deben tomar decisiones de manera totalmente consciente. Sin embargo, nadie toma semejantes decisiones sino en caso de preocupación existencial, cuando el ejemplo de un núcleo de la unión política influye en los demás miembros y cuando la esperanza de salvaguardar la propia identidad se descubre únicamente garantizada por la constitución de una unión política. El tratado de Utrecht de 1579, que sancionó la fundación de la unión política de las provincias de los Países Bajos, estipulaba desde su mismo inicio, en su primer artículo, entre otras cosas, que todos los miembros debían prestarse asistencia mutua con la propia vida, sus bienes y su sangre. Se trata de uno de los pocos ejemplos históricos de este tipo de alianzas.

15.- Un grupo de Estados sólo podrá, sin embargo, progresar y experimentar formas de cooperación en campo político y militar o económico y

social si se define como un “imán” y no excluye a ningún otro Estado. El espíritu comunitario exige una doble apertura: hacia delante y hacia todos. Bajo esta misma perspectiva, dicho grupo debería evolucionar en el marco de los tratados existentes y sustentarse en las instituciones europeas. No puede sustraerse a su responsabilidad en el desarrollo de los demás.

16.- La Unión Europea, una de las potencias que influyen en la economía mundial, ostenta obligaciones de carácter universal. Debe tejer sus relaciones con arreglo a su responsabilidad y a sus notables posibilidades de influencia. Por consiguiente, debe instaurar una colaboración más intensa con sus vecinos inmediatos del Este y del Sur. El artículo 56 de la Parte 1^a 5 del Proyecto del Tratado Constitucional ha creado una base firme en este sentido, que habrá de concretarse durante los próximos años. En este marco, la ampliación otorga una importancia creciente a las diferencias culturales y religiosas en los países vecinos, diferencias que determinan, de todas formas, la percepción de la solidaridad por parte de los ciudadanos.

17.- La Unión Europea sigue en deuda con los países y las regiones más pobres del mundo. “Nosotros, los fuertes, debemos sobrellevar las flaquezas de los débiles y no buscar nuestro propio agrado” (Rom 15,1). Por ello la Unión se ha comprometido a incrementar el nivel de la ayuda al desarrollo hasta el 0,39% de su producto nacional bruto de aquí a 2006. Aprovechando el impulso de las negociaciones sobre la instauración de un nuevo marco económico europeo a partir de 2007, también habrá de elaborarse un plan con vistas a alcanzar el objetivo del 0,7%, adoptado a escala internacional. Con todo, la mera ayuda al desarrollo no resulta suficiente. Debido a la estabilidad aún incierta de la Organización Mundial del Comercio (OMC), tendrían que autorizarse esfuerzos particulares en la política comercial con el fin de ofrecer a los países más pobres, en el marco de una cooperación multilateral, una oportunidad equitativa de desarrollo mediante la apertura de los mercados europeos. “Los pueblos desarrollados tienen el deber gravísimo de ayudar a los pueblos en vías de desarrollo a cumplir las tareas mencionadas. Por lo cual, deberán aceptar ellos mismos las reformas psicológicas y materiales necesarias para el establecimiento de esta cooperación universal”⁶. Este llamamiento del Concilio Vaticano II no ha perdido ni un ápice de su actualidad cuarenta años después de su publicación. La comunidad internacional se ha comprometido a alcanzar un cierto número de objetivos de desarrollo de aquí a 2015⁷. Muchos países entre los más pobres deben asimismo participar ampliamente en este proceso

mediante estructuras gubernamentales y administrativas lo más transparentes posibles. La Unión Europea, por su parte, tiene una obligación moral para con estos objetivos, obligación a la que no puede bajo ningún concepto sustraerse alegando el incremento de sus responsabilidades internas.

Ampliar la solidaridad en la Europa de los 25: el presupuesto europeo a partir de 2007

18.- Las disparidades económicas se acentuarán en la Europa de los 25, pero la diversidad cultural se enriquecerá. De ello dimana un doble reto: para que las disparidades no den lugar a desequilibrios excesivos en un mercado común creciente, y con vistas a rentabilizar la riqueza potencial de una mayor diversidad cultural, es preciso comprobar los medios presupuestarios actuales y, llegado el caso, utilizarlos antes de pensar en recursos adicionales. Sea como fuere, lo cierto es que el presupuesto europeo habrá de incrementarse. Además de una mayor movilización del crecimiento en el mercado común, hay que proceder urgentemente a una redistribución, con el fin de atenuar las desigualdades manifiestamente más graves. También convendrá en el futuro seguir adoptando perspectivas económicas a medio plazo, con vistas a poder establecer el presupuesto anual para varios años. El presupuesto de la UE difiere fundamentalmente del de los Estados miembros, por lo que no es posible comparación alguna entre ellos. Ello se debe básicamente al sistema totalmente distinto vigente en la Unión, que nada tiene que ver con un modelo de Estado fuertemente centralizado. El Proyecto de Constitución votado por la Convención Europea estipula, en el artículo 3 de la Parte I, que la UE “fomentará la cohesión económica, social y territorial y la solidaridad entre los Estados miembros”. La nueva distribución que se impone en este contexto ha de sustentarse en un consenso democrático. Por otra parte, la Unión dispone aún, gracias a la limitación actual de los ingresos del presupuesto europeo al 1,24% del producto nacional bruto, de una margen de maniobra financiera. El Parlamento Europeo ejerce además la función de control democrático de la utilización de los recursos.

19.- En febrero de 2004, la Comisión Europea, encabezada por su Presidente Romano Prodi, presentó una propuesta razonable con el objetivo de determinar con mayor precisión las misiones de la Unión a partir de 2007. De esta forma, los ciudadanos interesados tendrán la oportunidad de com-

prender mejor qué recursos despliega la Unión para llevar a cabo las tareas que tiene asignadas. Cabe esperar que la propuesta de la Comisión permita alcanzar un compromiso satisfactorio entre los nuevos y los antiguos Estados miembros en relación con las finanzas de la UE: Con todo, lamentamos que la iniciativa de la Comisión no haya cargado el acento con más claridad en la promoción del encuentro entre europeos y en el refuerzo de los intercambios culturales. Sin embargo, es de suponer que el éxito de iniciativas como la del programa ERASMUS fomente otras iniciativas similares.

20.- Se han adoptado decisiones cuantitativas y cualitativas a favor de un sector económico y laboral: el de la agricultura. En su reunión de octubre de 2002 en Bruselas, el Consejo Europeo fijó hasta 2013 un techo en materia de gasto agrícola en el presupuesto europeo. Por otro lado, la reciente reforma de la Política Agrícola Común implica una mayor reasignación de los recursos de la UE en beneficio del desarrollo del mundo rural⁸.

21.- Otra partida importante en el capítulo de gastos de los presupuestos europeos la constituyen las ayudas a regiones desfavorecidas, ayudas que revelan la solidaridad material entre los Estados miembros de la UE: Por consiguiente, la adaptación de las mismas a la Unión ampliada reviste una importancia de primer orden. También en este campo se han dado ya algunos pasos. Por ejemplo, el porcentaje de las ayudas regionales respecto al producto nacional bruto total de la UE habría de ascender a un 0,5% aproximadamente. Si se examina la situación de algunas regiones necesitadas, se comprueba la existencia de un umbral natural en materia de capacidad de absorción. En este ámbito, y según la opinión de los expertos, la ayuda no debería superar el 4% del producto nacional bruto de la región. Más allá de este umbral, las autoridades competentes en la administración y la planificación de una región o de un país no pueden seguir encauzando de manera eficaz el flujo de recursos. Por otra parte, las ruadas regionales deben conservar su carácter dinámico y generar la aparición de iniciativas propias en la región objeto de las mismas.

22.- La solidaridad con las generaciones futuras también debe hallar expresión en un nuevo marco económico europeo. Dichas generaciones pueden beneficiarse, por ejemplo, de una política europea de investigación que permita el avance tecnológico y la innovación con el más absoluto respeto a la dignidad y a la vida humanas. Una política económica pública

encaminada a evitar los déficit y un endeudamiento demasiado cuantioso sirve igualmente para promover la solidaridad con las generaciones futuras.

23.- Tal y como hemos recordado, la solidaridad también puede extenderse a los bienes espirituales, pues, lejos de limitarse a los aspectos materiales, tiene como objetivo todas las dimensiones del ser humano. Más allá de las cuestiones del presupuesto común y de la transferencia de bienes materiales; más allá incluso del compromiso por la justicia y la paz, invitamos, pues, a los responsables políticos a una reflexión con el fin de identificar de qué forma honrar conjuntamente, en el seno de la UE, la memoria de los caídos en las guerras que han asolado a Europa y la de las víctimas de los regímenes totalitarios del siglo XX.

¡En vías de una nueva solidaridad!

24.- Bajo un punto de vista jurídico, la solidaridad no es algo obligatorio, pero sin la voluntad de ahondarla y ampliarla, la Unión perdería sentido y se alejaría de la concepción original enunciada en la declaración de Robert Schuman, inspirada por Jean Monnet. La idea revolucionaria de dicha declaración descansaba en la promoción de la paz mediante una cooperación solidaria y la creación de un marco jurídico y económico. Cotejados con ese criterio, los caminos europeos podrán parecer, durante los próximos años, sembrados de obstáculos. Con todo, los responsables políticos tienen hoy la obligación de seguir el camino emprendido entonces y consolidado por las experiencias adquiridas durante más de medio siglo. De esta manera, encauzarán las fuerzas capaces de resolver la cuestión constitucional, aún pendiente. Una prueba primordial de solidaridad sería la adopción por unanimidad de un nuevo marco económico de la Unión a partir de 2007. En ello se concentran, como en un prisma, los nuevos retos de solidaridad del mercado interior ampliado. Con todo, la Unión también intenta cumplir con objetivos aún más ambiciosos. Por ejemplo, puede resultar de interés común que un grupo de Estados miembros acuerde la ejecución de medidas que lleven a una unión política en el marco de los tratados vigentes y de las instituciones europeas, con el fin de explorar los medios que permitan fomentar la paz en Europa e, indirectamente, en el mundo. Se exige una doble solidaridad: apertura y responsabilidad a todos y para todos.

25.- Ante tan exigente misiones, deseamos recordar a los gobiernos y a los ciudadanos unas palabras del Papa León XIII en su encíclica *Rerum novarum*, de 1891, cuyo significado sigue hoy en día interpelándonos: “Cuando se trata de restaurar las sociedades decadentes, hay que hacerlas volver a sus principios. Porque la perfección de toda sociedad está en buscar y conseguir aquello para lo que fue instituida (...) Por lo cual, apartarse de lo estatuido es corrupción, tornar a ello es curación” (n. 21). Se trata de una nueva forma de solidaridad que ha permitido a Europa levantarse del declive y de las catástrofes de los que fue víctima durante la primera mitad del siglo XX.

En el principio, la solidaridad es artífice de la paz. Su servicio es el legado principal que Europa puede darse a sí misma y transmitir al mundo. La solidaridad vivida en el interior y hacia el exterior es el alma de la Unión Europea.

Santiago de Compostela, 24 de abril de 2004.

Jozef Homeyer (*Alemania*), Presidente; Adrianus van Luyn (*Países bajos*), Vicepresidente; Hyppolite Simon (*Francia*), Vicepresidente; John Crowley (*Inglaterra y Gales*); Josef De Kesel (*Bélgica*); Teodoro de Faria (*Portugal*); Joseph Duffy (*Irlanda*); Fernand Franck (*Luxemburgo*); Egon Kapellari (*Austria*); William Kenney (*Escandinavia*); Vaclav Maly (*República Checa*); Joseph Mercieca (*Malta*); Giuseppe Merisi (*Italia*); Peter Moran (*Escocia*); Henryk Muszynski (*Polonia*); Frantisek Rabek (*Eslovaquia*); Iones Spiteris (*Grecia*); Anton Stres (*Eslovenia*); Andras Vere (*Hungría*); Elías Yanes Álvarez (*España*).

¹ Juan Pablo II, *Sollicitudo rei socialis*, n.38.

² “La Unión se fundamenta en los valores de respeto a la dignidad humana, libertad, democracia, igualdad, Estado de Derecho y respeto a los derechos humanos. Estos valores son comunes a los Estados miembros en una sociedad caracterizada por el pluralismo, la tolerancia, la justicia, la solidaridad y la no discriminación” (Título 1, art. 2).

³ Juan Pablo II, *Ecclesia in Europa*, nn.108 y 110.

⁴ Cf. León XIII, *Rerum novarum*, n.17: “Todo el que ha recibido abundancia de bienes, sean éstos del cuerpo y externos, sean del espíritu, los ha recibido para perfeccionamiento propio, y, al mismo tiempo, para que, como ministro de la Providencia divina, los emplee en beneficio de los demás”.

⁵ “La Unión desarrollará con los Estados vecinos relaciones preferentes, con el objetivo de establecer un espacio de prosperidad y de buena vecindad basado en los valores de la Unión y caracterizado por relaciones estrechas y pacíficas basadas en la cooperación”.

⁶ *Gaudium et spes*, n.86. Véase también Pablo VI, *Populorum progressio*, nn.45-46.

⁷ La Declaración del Milenio adoptada por las Naciones Unidas en septiembre constituye el principio de una nueva cooperación mundial para el desarrollo, y define ocho objetivos internacionales de desarrollo, denominados precisamente “Objetivos del Milenio para el desarrollo”:

- a.- Reducir a la mitad la pobreza extrema y el hambre para el año 2015. Reducir a la mitad, para el mismo año, el porcentaje de personas cuyos ingresos sean inferiores a 1 dólar diario, así como el de quienes sufren el hambre (con 1990 como año de referencia).
- b.- Asegurar la enseñanza primaria a todos. Proporcionar a todos los niños, de aquí a 2015, los medios necesarios para terminar un ciclo completo de enseñanza primaria.
- c.- Promover la igualdad entre los sexos y la autonomía de la mujer. Eliminar las disparidades entre los sexos en la enseñanza primaria y en la secundaria para 2005, si ello fuera posible, y en todos los niveles de educación para 2015 a más tardar.
- d.- Reducir la mortalidad infantil. Reducir en dos terceras partes la mortalidad de los niños menores de 5 años de aquí a 2015 (con 1990 como año de referencia).
- e.- Mejorar la salud materna. Reducir en tres cuartas partes las tasas de mortalidad materna de aquí a 2015 (con 1990 como año de referencia)
- f.- Combatir el VIH/SIDA, el paludismo y otras enfermedades. Detener, de aquí a 2015, la propagación del VIH/SIDA, del paludismo y de otras enfermedades graves.
- g.- Asegurar un medio ambiente duradero. Integrar los principios del desarrollo duradero en las políticas nacionales e invertir la tendencia actual a la pérdida de recursos medioambientales: reducir a la mitad, para el 2015, el porcentaje de población que no tiene acceso al agua potable.

⁸ En lo que respecta a la reforma de la PAC, cf. las Declaraciones de la COMECE “Hacia una política duradera en Europa” (29-11-02) y “La crisis y sus consecuencias”.

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

MAIG 2004

Dia 1

- Al Santuari de la Mare de Déu del Toro, presideix la Missa i participa al dinar de germanor amb motiu de la Jornada diocesana de preveres i religiosos/es.
- Rep la visita del Bisbe Anglicà M. Rev. David...
- Al Toro, participa a la Vetlla de pregària a Santa Maria

Dia 2

- Al Santuari de la Mare de Déu del Toro, beneeix els vents i celebra l'Eucaristia de la Solemnitat externa de la Patrona.

Dies 3 al 7

- A Madrid, participa a l'Assemblea Plenària de la CEE.

Dia 8

- A Sant Antoni Abat de Maó celebra el Sagrament de la Con-

firmació en l'Eucaristia dominical.

Dia 9

- Al Toro, participa a la Jornada Diocesana de Teologia.
- Celebra l'Eucaristia dominical vespertina a la Catedral.

Dia 10

- Reunió amb els responsables diocesans de l'àrea d'economia.
- Participa a la reunió ordinària de la Comissió diocesana de Patrimoni.

Dia 11

- Visita la Casa de Colònies des Canaló i les dependències a restaurar a s'Aranjassa.
- A Maó, a la Parròquia de la Concepció, celebra la Confirmació de 2 Adults.

Dia 12

- Al Seminari, reunió ordinària del Consell de Presbiteri.

Dia 13

- A Cal Bisbe rep visites i despatxa assumptes.
- Amb l'equip tècnic, visita les obres de restauració de la Catedral i del nou Arxiu diocesà.

Dia 14

- Visites a Cal Bisbe.
- Assisteix a una representació al Teatre del Centre Catequístic Sant Miquel.

Dia 15

- A la Catedral, celebració de l'Eucaristia en la festa de Sant Isidre amb assistència dels pagesos de la Cooperativa.
- Rep el grup de seminaristes menors de Mallorca i Menorca.
- Celebra el Sagrament de la Confirmació al Santuari de M. Auxiliadora de Ciutadella.

Dia 16

- Celebra l'Eucaristia dominical a la Catedral.
- Al Club-Escola d'equitació de Ferreries, assisteix al Festival que organitza l'equip diocesà de P. de la Salut amb motiu de la Pasqua del Malalt.
- Visita un capellà a casa seva.

Dia 17

- Rep visites a Cal Bisbe.
- A Maó, participa a la reunió dels Rectors.

- Al fosquet, a Cal Bisbe, reunió del Consell diocesà d'economia.

Dia 18

- Visita canònica al Monestir de Santa Clara i elecció d'Abadesa.

Dia 19

- A Cal Bisbe, reunió del Col·legi de Consultors.
- A les dependències de COPE, reunió dels membres de l'Àrea de MCS.
- Visita un capellà malalt.

Dia 20

- A Ciutadella, participa a la Jornada Interdiocesana de Pastoral Penitenciària de les Balears.

Dia 21

- Visites a Cal Bisbe.
- Al Toro, dina amb els responsables de la P. Penitenciària de les Balears.
- Visita un capellà malalt al geriàtric.
- A l'Ateneu de Maó, participa a la 2a. part de les Jornades esmentades.

Dia 22

- Al Toro, participa a la trobada de reflexió i pregària dels Grups d'Animació Missionera de la nostra Diòcesi.
- A Ciutadella, celebra el Sagra-

ment de la Confirmació a Sant Antoni M. Claret.

Dia 23

- A Maó, celebra el Sagrament de la Confirmació a la Parròquia del Carme.
- Participa al dinar de confraternitat del clergat de Ciutadella a Calós (Salesians).
- Presideix la Processó i l'Eucaristia de la Solemnitat de Maria Auxiliadora.

Dia 24

- Rep visites a Cal Bisbe.
- A l'hospital de Maó, visita malalts.
- Visita 2 capellans a casa seva.

Dia 25

- A Cal Bisbe rep visites i despatxa assumptes.
- Al Toro, reunió amb l'Equip del Seminari Menor en Família.

Dia 26

- Al Toro, participa al curset de formació permanent per al clergat.
- Al capvespre, reunió amb els 4 Delegats.

Dia 27

- Al Toro, participa a la segon part del curset de formació permanent per al clergat.

Dia 28

- A Cal Bisbe rep visites i despatxa assumptes.

Dia 29

- Visites a Cal Bisbe, entre les quals el metge missioner a Binde Joan Alberti.
- As Mercadal, celebra el Sagrament de la Confirmació a la Parròquia de Sant Martí.

Dia 30

- A Maó, celebra el Sagrament de la Confirmació a la Parròquia Santa Maria (i l'acollida i inici de Catecumenat d'un adult).
- Visita la comunitat del Toro.
- A Ferreries, celebra el Sagrament de la Confirmació a l'església de Santa Maria.

Dia 31

- Entrevista amb la Superiora General de les GG.FF. de la Misericòrdia.
- A Cal Bisbe, despatxa amb col·laboradors.
- Visita la comunitat des Degollador i un capellà malalt a casa seva.
- A Sant Francesc de Ciutadella (Catedral), presideix l'Ofici de Vespres i l'Eucaristia de cloenda del Tridu de Pentecosta.

JUNY 2004

Dia 1

- Al Toro, dina amb un nombrós grup de Professionals dels MCS de Menorca i després té amb ells un col·loqui obert.

Del 2 al 7

- Enviat per la CEE, viatja a Bèlgica per tal de participar a unencontre de representants de les Conferències Episcopals Europees sobre "la responsabilitat de les esglésies i de les religions envers la creació".

Dia 8

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa amb col·laboradors.
- Reunió amb l'equip diocesà de Caritas.
- Visita un capellà malalt a casa seva.

Dia 9

- A Cal Bisbe rep visites i despatxa assumptes.

Dia 10

- Rep visites a Cal Bisbe.
- Al capvespre, participa a l'acte de presentació de la Revista de Sant Joan.

Dia 11

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa amb col·laboradors.

- A les instal·lacions de ES DIARI presideix la Junta General Ordinària d'Accionistes.

Dia 12

- Al Toro, presideix la reunió del Consell Diocesà de Pastoral.
- A Sant Rafel de Ciutadella, celebra el Sagrament de la Confirmació

Dia 13

- Al Centre Catequístic Sant Miquel de Ciutadella, celebra el Sagrament de la Confirmació.
- Al capvespre, a Maó, presideix l'Eucaristia i Processó amb motiu de la Solemnitat del Corpus Christi.

Dia 14

- Rep visites a Cal Bisbe.
- Participa a la reunió de la Comissió Diocesana de Patrimoni.

Dia 15

- A Maó, visita la família de l'organista de Sta. Maria per tal donar el condol amb motiu del seu traspàs.
- A Sant Lluís, participa a l'Eucaristia i dinar de fi de curs de l'Associació diocesana "Vida creixent".
- Reunió amb els responsables de P. Universitària.
- Al fosquet, a Ferreries, assisteix

als actes programats com a cloenda del Curs de l'Institut Diocesà de Teologia.

Dia 16

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.
- Visita un capellà gran a casa seva.
- A Calós, reunió amb la Comunitat Salesiana i el clergat parroquial de Ciutadella.

Dia 17

- Rep visites a Cal Bisbe, entre les quals el Director Insular de l'Estat.
- Reunió amb la responsable de P. de Joventut.

Dia 18

- A Maó, rep visites a la Casa Sacerdotal.
- Amb motiu de la Festa del Sagrat Cor, titular de la Comunitat de Religioses d'aquella casa, i de la Festa del Cor de Maria, titular del Col·legi i de les Germanes del mateix nom, participa al dinar de Germanor i, al capvespre, presideix la Concelebració Eucarística a l'església parroquial Sta Eulàlia, amb participació nombrosa de membres d'Instituts de Vida Consagrada
- Visita la nova casa rectoral de Sta. Eulàlia de Maó.

Dia 19

- Celebra el Sagrament de la Confirmació a la Parròquia de Migjorn Gran.

Dia 20

- A Cal Bisbe, rep la protocol·lària visita de s'Homo des Be.
- A Calós, assisteix a la representació teatral de "Foc i fum".
- Visita la Comunitat del Toro i, a Maó, la Comunitat de Concepcionistes.
- Al fosquet, celebra la Confirmació a Sant Climent.

Dia 21

- Rep visites a Cal Bisbe.
- A Maó, participa a la reunió de Rectors.

Dia 22

- A Cal Bisbe despatxa amb col·laboradors.
- Entrevista radiofònica a ses Voltes.

Dia 23

- Assisteix als actes festius de St. Joan al Born.
- Presideix a St. Joan de Missa les Vespres solemnes amb els Caxers, Cavallers i Poble cristià.

Dia 24

- Participa als actes festius propis de la festa de Ciutadella.
- Assisteix a la Catedral amb Cai-

xers, Cavallers i Poble cristià a la Missa festiva de St. Joan.

Dia 25

- Viatja a València.

Dia 26

- A la Catedral de València, concelebra en l'Eucaristia en la qual es confereix l'Orde de Preveres (entre els quals 2 de la Parròquia el Bon Pastor, de la que havia estat Rector).

Dia 27

- A Alacant, concelebra l'Eucaristia d'acció de gràcies pels 50 anys d'episcopat del Bisbe emèrit Mons. Pablo Barrachina i els 50 de Prevere de l'actual Bisbe Mons. Vitorio Oliver.

Dia 28

- A Alacant, participa a la reunió de la Província eclesiàstica.

**ALS DELEGATS, DIRECTORS DE SECRETARIAT
I RESPONSABLES DE MOVIMENTS**

Ciutadella 21 de juny de 2004

Benvolgudes germanes i germans:

A fi de poder enllestir el **calendari diocesà del curs 2004-05** a principis de setembre, per tal que els arxiprestats, les parròquies, centres i moviments puguin elaborar els seus propis calendaris evitant al màxim duplicitats d'actes en un mateix dia (especialment quan aquests van dirigits a una mateixa gent), us preg que envieu el més aviat possible les dates dels vostres calendaris.

Aprofito també per demanar-vos la vostra col·laboració pel que fa a les informacions del Full Dominical. Serà molt difícil comptar enguany amb un "corresponsal" que enviï puntualment la publicitat i s'encarregui de fer arribar un escrit breu (12 línies de màxim) i una foto dels actes que es facin?

Desitjant-vos un bon estiu, rebeu una cordial salutació.

Rafel Portella Moll
Vicari General

VICARIA GENERAL

Día 27

Miércoles 27 de Mayo

Día 28

A la Comandante de Almirante, en
ocasión de la inauguración de la
Catedra de Estudios de Historia
del Arte de la Universidad
de Puerto Rico, de la que soy
miembro.

A LOS DELEGADOS, DIRECTORES DE SECCIONES Y RESPONSABLES DE MOVIMIENTOS

San Juan, Puerto Rico, 27 de Mayo de 2004

Estimados compañeros:

A fin de poder celebrar el centenario de la creación del partido
de los trabajadores, por el que se luchó en las primeras etapas
de la historia de este país, resulta necesario que se reúnan
de forma inmediata los representantes de todos los sindicatos
de esta isla para poder analizar y acordar las acciones que
deben emprenderse.

Aprovecho también para recordarles que el primer día de
participación del Partido Democrático, que será el día del
"Comunismo", que será fundamentalmente el día de la
participación de todos los sectores de la sociedad y que
debe ser un día de reflexión y de unidad.

Quedo a su disposición para cualquier consulta.

José F. Fortes
Vicario General

ORGANISMES DIOCESANS

CONSELL DEL PRESBITERI

FULL INFORMATIU DEL CONSELL DEL PRESBITERI

A les 10.30 hores del dimecres, dia 12 de maig de 2004, al Seminari Diocesà, sota la presidència del Sr Bisbe Joan Piris Frígola, es reuneix el Consell del Prebiteri per a la sessió ordinària prevista. Hi assisteixen tots els consellers: Mn Rafel Portella Moll, Mn Gerard Villalonga Hellín, Mn Sebastià Taltavull Anglada, Mn Pere Comella Pons, Mn Guillem Pons Pons, Mn Joan Miquel Sastre Preto, Mn Joan Bosco Faner Bagur, Mn Cristòfol Vidal Barber, Mn Miquel Carabias Flores i Mn Josep Manguán Martínez, que actua de secretari.

Després de la pregària es llegeix l'acta de la sessió anterior que és aprovada. Ara bé, en relació al comentari que hi figura en el número 2 ("Es comenta que a les convocatòries de les reunions no s'ha d'enviar un 'full informatiu', sinó que s'ha d'enviar l'acta") s'acorda que el "Full Informatiu" s'ha d'enviar a tots els preveres i també als consellers, si aquest coincideix amb l'acta. En el cas que a l'acta hi figurin algunes qüestions reservades que no s'inclouen en el Full informatiu, l'acta s'ha d'enviar als consellers. El secretari informa que, al llarg d'aquesta etapa del Consell del Presbiteri, sempre ha coincidit l'acta amb el "Full Informatiu" ja que no hi ha hagut cap tema o acord reservat del qual no hagi estat oportú donar informació als preveres.

APROVACIÓ DEL REGLAMENT DE L'IDEC

S'aprova el Reglament del Fons Diocesà per a la Sustentació dels Clergues que és presentat, després d'haver-se inclòs les rectificacions apuntades en la sessió anterior del Consell del Presbiteri.

D'acord amb l'article 4 del Reglament, el Consell del Presbiteri presenta al Sr Bisbe els noms dels preveres Jesús Llompart, Francesc Cardona, Pere Oléo i Florenci Sastre perquè se'ls demani ser membres de la Comissió Diocesana. Els tres que acceptin seran els designats pel Consell de Presbiteri.

EXERCICIS ESPIRITUALS DELS PREVERES

S'aporta una ampla reflexió, provinent de les reunions arxiprestals, sobre els exercicis espirituals dels preveres. Es valora la pràctica dels exercicis espirituals, aprofundint l'espiritualitat pròpia del clergat diocesà, i el fet de fer-los junts, amb tot el que comporta de convivència fraterna. La qüestió numèrica no ha de ser determinant; encara que siguin pocs els participants —com ha succeït en altres ocasions— poden fer-se els exercicis. També alguns apunten la possibilitat d'ajuntar-nos a d'altres ofertes diocesanes veïnes o participar en les tandes que organitzen els centres d'espiritualitat (Manresa, Montserrat...).

Pel que fa a aquest any i donat el nombre dels inscrits als exercicis espirituals en el Monestir de Poblet, es creu convenient suprimir la tanda prevista i estimular la participació en els exercicis espirituals que es celebraran a la diòcesi durant el proper mes de febrer. Es suggereixen els noms de Bruno Forte, Rambla, Uriarte, Echarren, Meloni, Ko, Bruna Costacurta com a possibles directors dels exercicis.

SEMINARI MENOR I PRE-SEMINARI

Es dóna una ampla informació als consellers sobre la situació dels dos seminaristes menors que hi ha a València i dels quatre que han iniciat aquí l'experiència de Seminari Menor en Família. També s'informa de les preferències que manifesten aquests seminaristes: un que és a València voldria continuar aquí la seva formació i un que és aquí desitja anar a València, d'altres expressen el seu interès en ampliar la convivència i l'atenció que se'ls presta.

També s'aporta a la reunió la reflexió feta als arxiprestats.

Com a síntesi de consens entre les distintes aportacions es suggereix que continui i es consolidi la nova experiència de Seminari Menor en Família. Tan sols després d'uns anys es podrà avaluar amb un cert rigor aquesta experiència. En aquest moment no es creu oportú crear a la diòcesi un Seminari Menor en règim d'internat, ara bé, seria convenient ampliar la convivència entre els seminaristes i l'atenció que se'ls dedica. Com que es tracta d'un grup reduït de seminaristes i les seves situacions personals i familiars són diverses, els responsables del Seminari han d'estudiar cada cas i actuar d'acord amb els criteris diocesans assumits, però també trobant la millor solució per a cada cas. Si, després d'uns anys de Seminari Menor en Família, els qui cursen el batxillerat formen un grup suficient per a una convivència enriquidora, es pot estudiar la possibilitat d'un temps de formació en règim d'internat. També, si hi ha un petit grup adient de candidats, es pot organitzar aquí un curs pont abans d'iniciar els estudis eclesiàstics fora de la Diòcesi.

SOL·LICITUD DE LA DIÒCESI DEL NORD DE GHANA

El bisbe d'una de les diòcesis del nord de Ghana, Lucas Abadamloora, ha presentat una sol·licitud al Bisbe de Menorca demanant que la nostra diòcesi doni suport econòmic a l'atenció sanitària del seu clergat. D'acord amb l'opinió generalitzada manifestada en les reunions arxiprestals de preveres, no es considera convenient ni es veu possible que la Diòcesi de Menorca assumesqui aquest compromís econòmic.

VETLLA DE SANTA MARIA

Finalment, en els precis i suggeriments, es comenta el fet de la poca participació de fidels i preveres en la Vetlla diocesana de pregària de Santa Maria i celebració de l'Eucaristia de "benedicció dels termes", que coincideix amb la Festa de la Mare de Déu del Toro. Es suggereix que es preparin conjuntament ambdues celebracions amb alguna delegació o diversos secretariats per implicar-hi així més persones i assegurar-ne la participació.

Josep Manguán, secretari

CONSELL PASTORAL DIOCESÀ

ACTA DEL CONSELL PASTORAL DIOCESÀ del 12 de juny de 2004-06-27

Sota la presidència del Bisbe Joan, i excusant l'absència de Joan Lluís Hernández, Joan Mercadal, Luci Seguí, Margarida Prats, Joan Mir i Marga Campins, se celebra al Toro la reunió ordinària del Consell Pastoral Diocesà dissabte 12 de juny de 2004.

Després de la pregària inicial, es dóna per aprovada l'acta anterior i es van abordant els punts de l'ordre del dia, fent de moderador en Rafel Portella, vicari general, i el qui subscriu com a secretari accidental:

1r. Informació sobre el Directori Sacramental.

En Bartomeu Llompart, director del Secretariat diocesà de Litúrgia, i na Margarita Cervera, directora del Secretariat diocesà de Catequesi, que han treballat conjuntament en la redacció final del Directori, donen a conèixer el resultat final de la seva feina. Després de llegir la introducció i l'índex del Directori, en destaquen el que segueix:

- Inserits en la vida de l'Església, els sacraments tenen una fonamentació cristològica (Crist sacrament) i una dimensió eclesiològica (l'Església sacrament).
- Es donen unes notes teològiques de cada un dels 7 sacraments: els d'iniciació, els de curació i els de servei a la comunió
- Per als criteris i decisions pastorals es remet a la normativa ja prou clara dels rituals dels sacraments i del Codi de Dret canònic.
- Es recalca la importància que les celebracions sacramentals siguin comunitàries i que els signes compleixin la seva finalitat pedagògica.
- S'insisteix en la importància del Diumenge, dia del Senyor o "festa primordial" en què té lloc l'Eucaristia dominical com a acte central.
- Es proposa recuperar l'ordre dels sacraments d'iniciació: baptisme, confirmació, eucaristia. (Aquesta és una qüestió que el Bisbe es reserva ja que té moltes implicacions pastorals)
- Es proposa tenir en compte, per a cada sacrament, però sobretot

per als d'iniciació i matrimoni, el següent itinerari: *acollida / preparació / celebració / post-celebració*.

Després d'aquesta informació s'obre un torn de paraules en el qual es diuen aquestes coses:

- Fer una darrera lectura del Directori, que s'encomana als Delegats diocesans.
- En aquesta lectura caldrà mirar la coherència amb el sistema, ja que el directori és una darrera determinació, a escala diocesana, de normes universals ja fixades (Gerard), i si es promou un debat que aquest sigui autocrític perquè no ens limitem a tapar forats (Serafí).
- Hi ha qüestions pràctiques que ja es comencen a plantejar: ¿S'ha de concretar molt o poc? P.e. en la qüestió de les exèquies en diumenge. ¿Convé avançar la confirmació abans de la comunió si no tenim una oferta per als adolescents?
- El Bisbe insisteix que cada parròquia tengui tots els rituals dels sacraments, i que les seves introduccions siguin llegides.
- ¿A qui va destinat el Directori? Als agents de pastoral litúrgica en sentit ampli, eclesial; als capellans, però no només a ells.

2n. Continuació de la reflexió sobre el Diàleg inter-religiós.

Es tractava d'avançar, tot seguint l'esquema de revisió de vida, en el "*jutjar i actuar*": fer una valoració crítica de la situació religiosa de la nostra societat i obrir camins de resposta als reptes que ens planteja. Un representant de cada arxiprestat exposa les reflexions recollides. En ser aquestes reflexions bastant extenses i difícils de recollir en una acta, he trobat més factible adjuntar-les a l'acta tal com han estat redactades per cada representant, i aquí recollir només els suggeriments i pistes de resposta i després els punts principals sorgits en el col·loqui:

a. Arxiprestat del centre (Serafí Pons B.)

- estar atents a la situació dels drets humans i de la problemàtica de la gent i pronunciar-s'hi
- fer més feina amb els pares i les famílies que amb els al·lots separadament d'ells
- ser més exigents en els sacraments: dedicar més temps a la seva preparació

- potenciar la formació bíblica i litúrgica en la catequesi, i tenir molta cura de les celebracions
- mantenir l'esforç catequètic, encara que respongui a petits grups
- fomentar l'atenció personalitzada d'acompanyament
- potenciar la visita pastoral del Bisbe
- desfer la imatge d'una església com a cosa només de criatures i gent gran
- més autonomia de l'Església local
- reformar les estructures de l'Església més d'acord amb l'Evangelí

b. Arxiprestat de Ciutadella (Bosco Martí)

Que l'Església ja no sigui punt de referència social és un repte positiu en quant que ens exigeix que ens ho hem de guanyar, i açò anirà pel camí de:

- potenciar l'Església com a poble de Déu i la celebració comunitària de l'Eucaristia,
- insistir en la formació dels cristians adults i de la família,
- cercar noves maneres d'expressar la fe i superar una fe monòtona pròpia d'un cristianisme sociològic per una fe personalitzada.
- Sobren reunions i falten contactes personals, però "*no tenim temps*". L'Església s'ha de presentar com un *ens esperançador*, que escolta i es dóna entenent, creïble.

c. Arxiprestat de Maó (Àgueda Tutzó)

- Més diàleg amb la cultura
- Fer conèixer els principis morals de l'Església
- Atreure els joves amb l'Evangelí
- Cercar presència cristiana en els diferents ambients
- Promoure formació cristiana
- Saber donar raó de la fe i l'esperança
- Fomentar la comunió eclesial i la unitat de criteris pastorals i estimar més l'Església
- Fomentar la pregària

La delegació de pastoral social també va presentar les seves reflexions i propostes (Isabel Serra):

- Anar al centre de la fe
- Revisar creativament els textos litúrgics
- Educar per a la participació i solució dels conflictes
- Formar formadors cristians

Després d'aquestes exposicions s'obrí un debat en què la majoria van coincidir que s'havia fet molta feina però que el plantejament era massa ample i s'allunyava un poc de la qüestió inicial que era “**el diàleg inter-religiós**”. Per açò, en el debat es recuperà aquest tema dins el context més ample que s'havia anat estudiant. En el curs del debat van sortir aquestes qüestions:

- Hi ha catòlics que s'han passat a d'altres religions (budista, baha'i): ¿com és que es donen aquestes baixes? Les desercions de catòlics ens plantegen “en què fallam perquè se'n vagin”? Uns se'n són anats perquè no han trobat en l'església catòlica *comunitats orants*. Açò ens demana d'aprofundir molt en la nostra espiritualitat, en el concepte de *cos eclesial*, de Déu.
- El diàleg inter-religiós és una necessitat actual, no una tàctica per a convertir els altres a la nostra religió. La crida a la conversió (que no hem d'oblidar) és conseqüència de l'evangelització
- Ja hi ha una petita experiència de diàleg en l’*“espai de diàleg inter-religiós”* creat recentment a Santa Clara, del qual han sorgit dues actuacions: una pregària conjunta i una taula rodona.
- La relació de l'església catòlica amb l'església evangèlica és més difícil, i es comprèn; ens hem de posar en la seva pell: veuen en nosaltres una tàctica. Podríem avançar en el diàleg per l'intercanvi de professors biblistes o d'estudis bíblics conjunts.
- El tema “*religió a l'escola*”: sembla haver-hi un ampli consens que s'ha de donar cultura religiosa a l'escola, però no com es fa ara. Ara en el currículum de la religió ja s'introdueix, des dels primers nivells, un coneixement de les religions *abrahàmiques*.
- Per dialogar amb *els altres* primer hem de tenir consciència clara de qui som nosaltres, aclarir la pròpia identitat. Hi ha un dèficit de diàleg intra-eclesial.
- No hem de confondre *ecumenisme* (relació entre confessions cristianes) amb *diàleg inter-religiós* (entre la religió cristiana i les no cristianes). També fa falta un diàleg amb el món.
- La trobada inter-religiosa (es refereix a la taula rodona celebrada a Ciutadella el passat 4 de juny) va resultar xocant i alegrant, però em plantejà algunes preguntes –diu un: el diàleg inter-religiós ¿és cosa d'uns quants o de tots?, ¿vol dir que totes les religions són bones?, ¿ens influïrem mútuament a través d'aquest diàleg?, ¿on ens ha de dur el diàleg?, ¿com aprendre de dialogar?

- Les experiències d'interculturalitat (p.e. partits de futbol entre immigrants de diferents procedències) posen en evidència dificultats serioses i prejudicis no fàcils de superar.
- És important el coneixement mutu. El relacionar-nos amb els altres pot aportar-nos grans valors.
- La tendència laicista d'arraconar la religió a l'àmbit privat deixa el camp lliure perquè els únics referents morals siguin el del consum i del mercat.
- En una visita a Menorca, a cal Bisbe, d'uns *lames tibetans*, els budistes constataren l'interès despertat en el camp catòlic en relació al budisme. El Bisbe els demanà si aquest interès també hi era en el camp budista envers el catolicisme.
- També en el llenguatge ens hem d'identificar com a creients: p.e. rallar més de *creació* que de *natura*.

3r. Altres informacions, precis, suggeriments:

- El Bisbe recorda als Delegats que han de presentar la memòria del curs corresponent a la seva àrea, tenint en compte els objectius diocesans. Les delegacions que responen a 4 àrees pastorals han de servir per a simplificar la pastoral, no per a complicar-la. Els delegats són caps d'un equip i han de fer feina en equip. Els secretariats han de comptar amb la respectiva delegació.
- En Pere Comella, en nom de la Frater, demana que s'acabin d'eliminar les barreres arquitectòniques encara existents en centres d'Església.
- En Diego Dubon, en nom del secretariat d'ensenyament, informa d'unes properes jornades de formació per a professors de religió que tindran lloc a Maó entre l'1 i el 7 de juliol. S'hi presentaran unitats didàctiques i nous currículums.

No havent-hi altres qüestions a tractar i arribada l'hora de dinar, es dona per finalitzada la reunió a 12 de juny de 2004.

Joan Febrer Rotger

DELEGACIONS I SECRETARIATS

Com a cloenda del curs, en el present Butlletí i en en el següent, inclourem la Memòria d'activitats que ens han arribat des de les Delegacions i Secretariats.

ÀREA DE L'ANUNCI

MEMÒRIA CURS 2003-2004

Reunits a Maó, dia 16 de juny passat, tots els Directors dels Secretariats que formam part del Servei Diocesà "Àrea de l'Anunci" –*Ensenyança, Catequesi i iniciació cristiana, Vocacions, Joventut, P. Universitària, Família, Missions i Ecumenisme*– concloguérem que **no podríem, pròpiament, avaluar l'Àrea a què pertanyem tots plegats fent la Memòria del curs ja que, inciant-lo, no havíem elaborat ni presentat un Projecte. És el primer que constatarem per a corregir.**

Tot i així, cap dels presents negà que alguna cosa podríem dir perquè, segons consta amb Acta, **ens havíem proposat objectius específics:**

A. Trobar-nos una vegada cada trimestre per ajudar a programar o avaluar el que ens pertany com a Secretariat i des de criteris i visió d'Àrea. Sabem que els objectius de la Diòcesi ens afecten directament: Família, Joventut, Vocacions, atenció als allunyats...

B. Mantenir, durant dites trobades i successivament, un contacte amb tots els membres que formen part de cada un dels nostres Secretariats. Volem conèixer-nos tots –no sols els Directors– i estar al

corrent dels diferents Projectes de cadascú fent diàleg de conjunt. Aconseguirem, així, implicar-nos més tots en una tasca diocesana i de secretariat.

C. Responsabilitzar-nos de dur a terme entre tots o entre varis Secretariats –segons circumstàncies i necessitats–, accions, pregàries, diàlegs... També el criteri pastoral de la nostra Diòcesi apunta a fer feina de conjunt evitant protagonismes excloents.

Ens hem trobat, durant el curs, quatre vegades:

1. Lloc: Casa dels Directors del Secretariat de la Família, Maó.

Dia: 7 de novembre de 2003. **Hora:** 21

Temàtica: *Conèixer els projectes de cada Secretariat*

Compromís: Concretam els objectius d'aquest curs (els A B C ja esmentats) i decidim que cada Secretariat es faci present en el Full Dominical de la Diòcesi per a donar-se a conèixer i per informar.

Avaluació del compromís: Hem d'utilitzar més i millor el Full Dominical i d'altres mitjans de comunicació. Hem de crear entre nosaltres més consciència d'Àrea, de Delegació única.

2. Lloc: Casa rectoral de la Parròquia de St. Cristòfol, Migjorn Gran

Dia: 13 de febrer. **Hora:** 21

Temàtica: *Informacions dels Secretariats i Revisar concretament el Projecte del Secretariat de Vocacions amb tots els seus membres presents. L'Àrea dóna el seu vist i plau i prega que aquest projecte sigui "en-hora-bona" per motivar les vocacions –en sentit ampli– en el camp de l'Església.*

Compromís: Assumir les tasques en comú que ens corresponen: Pregàries Vocacionals, Jornada mundial a favor de les vocacions, despertar l'interès de tots per a parlar bé de l'Església... (Veure Projecte i Memòria del Secretariat de Vocacions, presentats).

Avaluació: A les pregàries no hi ha hagut presència de joventut, excepte contades i celebrades excepcions. A les pregàries del pròxim curs, s'ha de millorar la convocatòria i s'ha de donar la responsabilitat de dur-les a terme als joves directament: catequesi de confirmació i postconfirmació, responsables de clubs parroquials i escoltisme, pastoral d'escolans...

3. Lloc: Parròquia de St. Esteve, Ciutadella

Dia: 21 d'abril. **Hora:** 21

Temàtica: *Informacions dels Secretariats i Revisar concretament el Projecte del Secretariat de Catequesi. D'acord amb els objectius de la Diòces, i es proposa fomentar la formació dels catequistes, l'acollida als pares i la introducció del tema vocacional a la Catequesi.*

Compromís. Celebrar amb el Secretariat de Missions la Jornada Infantil Missionera, i amb els Secretariats de Joventut, Universitat i Vocacions la Pregària Vocacional del 21 de març i participar amb tots els altres Secretariats a la Jornada mundial a favor de les vocacions, 1-2 de maig. L'Àrea es compromet, i des de cada Secretariat, a donar major importància a la formació dels adults.

Avaluació. *S'insisteix que, durant el pròxim curs, s'ha de motivar als membres dels diversos Centres de Catequesi a incentivar la catequesi d'adults i la catequesi familiar, així com també l'acollida de les persones –infants, joves i adults– que ens arriben per a participar de la Catequesi. És una bona iniciativa –com ja han fet algunes parròquies– crear un grup d'acollida parroquial específicament per aquells adults que volen rebre el sagrament del Baptisme i de la Confirmació.*

4. Lloc: Casa dels Directors del Secretariat de la Família, Maó.

Dia: 16 de juny. **Hora:** 21

Temàtica: *Fer la memòria de l'Àrea, entre tots.*

Compromís: Presentar la memòria a tots els membres de l'Àrea i al Sr. Bisbe, abans del dia de Sant Joan, 24 de juny. Prendre consciència que formam part d'una única Delegació i que hem de treballar junts i d'acord amb el Delegat d'Àrea valorant la responsabilitat de cadascú i la nostra tasca específica.

Avaluació: *La que consta en aquesta memòria.*

Ciutadella, 21 de Juny de 2004

J. Bosco Faner, Delegat d'Àrea

SECRETARIAT DE CATEQUESI

D'acord amb els objectius proposats per al bienni 2003-05, que fan referència a fomentar la formació dels catequistes, l'acollida als pares i la introducció del tema vocacional en la catequesi, al llarg d'aquest curs hem duit a terme les següents accions:

Dia 11 d'octubre, iniciam el curs catequètic amb un recés al Toro per a catequistes, dirigit pel nostre Bisbe. La temàtica que va desenvolupar fou: "Crida i espiritualitat del catequista".

De conjunt amb el Secretariat de Missions, dia 24 de gener vam celebrar la Jornada Infantil Misionera, convocant tots els fillets de segon any de preparació al sagrament de l'Eucaristia, de Menorca. El lloc de trobada va ser la parròquia des Migjorn Gran, amb l'objectiu primordial de crear consciència, en els infants, que ells també poden ser missioners.

La jornada per a formació de catequistes va tenir lloc el dia 1 de març, al Toro. Tres van ser les temàtiques que es van impartir:

Dinàmiques de grup aplicades a la catequesi d'adolescents.
Com passar de la meva fe, a la fe de l'Església.

Valors humans, valors cristians.

Dia 2 de maig es va dur a terme la Jornada de Pregària per les Vocacions, en la qual alguns catequistes van fer arribar el seu testimoni de vida cristiana a diferents celebracions dominicals.

El Secretariat segueix insistint en l'acollida als pares, a les parròquies i centres catequístics. És un dels objectius on ens manca concretar accions. Creim però, que és una feina que s'ha de fer a partir de les característiques particulars de cadascú, cercant i trobant la millor manera per dur-ho a terme. El Secretariat ha ofert i ha fet arribar unes pautes per facilitar l'acollida.

La Directora del Secretariat

Margarita Servera

SECRETARIAT DE PASTORAL UNIVERSITÀRIA

D'acord amb els tres objectius pastorals diocesans d'aquest bienni 2003-05: Família, Joventut i Ensenyament, el Secretariat de Pastoral Universitària elaborà el seu objectiu general: Adreçar-nos al jove universitari i postuniversitari que vulgui créixer i aprofundir en la fe. De l'objectiu general en derivàrem altres dos d'específics: Proporcionar atenció i acompanyament als estudiants universitaris menorquins fora i dins de l'illa, així com també als postuniversitaris que ja es troben a Menorca.

Els mitjans per a dur a terme els objectius han estat la visita trimestral o semestral de la directora del Secretariat al grup de Revisió de Vida d'estu-

dients menorquins a Barcelona. I establir els primers contactes amb L'Associació d'Universitaris Menorquins a l'Extensió Universitària de Can Salort a Alaior. Els mitjans posats a la pràctica amb postuniversitaris a Menorca han estat la formació d'un grup de Revisió de Vida, i concretament, aquest any, la bifurcació d'un altre grup que organitzava trobades diverses, com cine-fòrum o excursions. Els mitjans comuns han estat la trobada anual de la majoria dels integrants dels grups, per les festes de Nadal, aprofitant que els estudiants de fora es troben de vacances a Menorca, i una trobada lúdica i informativa a l'estiu. Una oportunitat ben positiva ha estat la bona col·laboració i corresponsabilitat amb el Secretariat de Joventut.

De dificultats n'hi ha hagudes i encara en tenim. La falta de recursos humans i de temps per a la dedicació esmerçada s'ha notat i la implicació de joves com a agents de pastoral tampoc ha estat gens fàcil. Però mirem també les fortaleses. Gràcies a poder compartir l'experiència de la fe s'han consolidat lligams entre joves tant universitaris com postuniversitaris; i la comunicació, coordinació, acompanyament i estima hi han estat i hi són presents. També l'interès i la comunicació amb altres pastorals universitàries s'ha duit a terme de manera positiva i enriquidora, amb afany d'aprendre i compartir.

Ara bé, quasi dos anys després d'encetar aquest tímid projecte veim que cal motoritzar i empènyer noves forces, contactes, feines i dedicació. D'aquí que ens suggerim la necessitat de crear un equip pensant i de suport per definir i recolzar el Secretariat, mantenir la continuïtat dels grups de Revisió de Vida, col·laboració amb l'Institut Diocesà de Teologia (amb el tema referent a la formació dins l'Extensió Universitària), compartir projectes i programes amb la Pastoral Universitària de Mallorca, i cuidar el fet d'apropar-nos als joves, amb el que açò comporta: Visites personalitzades a les parròquies, als grups de postconfirmació, alguns contactes amb professors d'Institut, etc. Hi ha molta feina per fer i també molts ànims. Creim que és una realitat i una necessitat que cal potenciar i treballar-la bé aquesta de la Pastoral Universitària, si més no per donar-li un bon naixement i obrir-li creixement. La feina és de tots; ens compromet i ens enforteix, perquè l'Esperit ens acompanya en tot moment.

La Directora de Pastoral Universitària

Magdalena Pelegrí

SECRETARIAT DIOCESÀ D'ENSENYAMENT

El curs començà amb la primera novetat: Es produïa la presa de possessió del nou responsable del Secretariat, Diego Dubón, l'agost de 2003.

El primer acte oficial públic va ser la convocatòria del professorat de primària i secundària, el mes d'octubre, al santuari de la Mare de Déu del Toro, per tal d'aprofitar la primera trobada conjunta perquè el Sr. Bisbe lliurés la missió canònica als mestres i professors pel present curs acadèmic. L'acte consistí en una pregària, en el decurs de la qual el Bisbe lliurà a cada un dels assistents el símbol escollit per enguany: Una espelma amb el lema "La llum de la identitat sempre és fràgil". Després, el nou Secretari aprofità l'avinentesa per saludar tothom i oferir-se en l'exercici del càrrec. Es varen presentar els objectius per aquest curs, pocs i molt concrets, amb total consonància amb l'excel·lent feina duta a terme per l'equip anterior, encapçalat per sor Catalina Verdura. A la valoració feta per aquest mateix equip es constata l'evidència que hi restava una feina per a fer i uns mateixos objectius per desenvolupar. Aquests objectius es concretaren en la continuïtat dels equips de treball ja constituïts, que haurien de seguir treballant les noves unitats didàctiques i preparar el nou currículum. Així mateix, la preparació del segon curs de formació docent pel professorat de Religió. Finalment, el nou Secretari confirmà el mateix equip de treball, que continuaria col·laborant en les feines del Secretariat. L'equip està compost per Isabel Serra, com a coordinadora; Susana Pons, Josep Lluís Ponsetí i Joana Amatller, com a col·laboradors del Secretari.

El Secretariat ha tingut cura de totes les incidències hagudes als Col·legis i Instituts illencs. Molt poques situacions rellevants s'han produït; només cal destacar, com a anècdota, significativa, la dificultat que suposà aconseguir la substitució d'una baixa per maternitat a Primària, a l'àrea de Ciutadella, donada la manca d'una borsa de treball a Menorca.

Al llarg del curs, els equips de treball d'Educació Primària, coordinats sempre per Isabel Serra, han anat treballant les noves unitats didàctiques i el nou currículum que es presentarà en el transcurs del proper curs de formació del Professorat que tindrà lloc els primers dies de juliol.

No ha estat possible, tanmateix, treballar el currículum de l'Educació Secundària.

El Secretariat ha preparat un nou curs de formació del professorat de Religió per tal de donar resposta a algunes de les sol·licituds manifestades pels mateixos professors assistents al curs passat. S'ha procurat organitzar-lo mantenint, tal i com es demanava, la presència i la visió dels laics dins

d'aquesta àrea de formació. Una vegada més hem cercat la col·laboració del CEP i hem aconseguit el reconeixement de crèdits per als assistents.

El representant del Secretariat ha assistit a les reunions interdiocesanes que van tenir lloc a Palma de Mallorca el 18 d'octubre de 2003 i el 15 de maig de 2004. S'ha de destacar l'excel·lent col·laboració trobada en les Delegacions de Mallorca i Eivissa, en les persones dels seus secretaris. S'ha pogut treballar en equip, amb un esperit de coordinació esplèndida. Aquest Secretariat ha d'agrair l'ajuda rebuda en l'exercici del càrrec per tal d'anar resolent favorablement tots els tràmits que, al llarg del curs, s'han d'anar enllestit puntualment.

El mes de febrer d'enguany, les tres delegacions il·lenques vàrem assistir a les Jornades estatals de Madrid. Especialment important es presentava el nou curs 2004-05, amb la perspectiva, que en aquells moments semblava segura, de l'entrada en vigor de la LOCE i, consegüentment la nova condició de l'àrea de Religió i Moral Catòlica, reconeguda com a tal i com a matèria avaluable dins del currículum general. En aquest sentit, les jornades anaren fonamentalment dirigides a concretar les novetats que l'entrada de la nova llei comportaria i, a la vegada, preparar la campanya d'informació als pares i alumnes. En plena preparació de la campanya, tingueren lloc les eleccions generals i el corresponent tomb electoral que varen suposar. Aquesta nova realitat que es produïa obligà a interrompre aquesta campanya, en un clima d'un cert desencís i frustració propis del que no s'espera. Després d'un temps de desconcert i de desinformació inquietants per a tothom, a hores d'ara ja se sap a què atènyer-se. La situació continuarà, al manco, com abans i només cal destacar açò sí, l'entrada en vigor del nou currículum.

El mes de maig, i tot seguint la iniciativa presa pel professorat de Mallorca, a Eivissa i a Menorca es convocaren reunions del professorat de col·legis i instituts per tal de rebre la informació dels portaveus de la plataforma constituïda a Mallorca, i signar, si es considerava oportú, un acord per constituir a les illes menors també la mesa electoral i poder, així, tenir entitat jurídica i poder negociar amb l'Administració el nou estatut laboral docent del professorat de Religió. Concretament es desplaçà a Menorca la representant de la Plataforma a Mallorca, Julia Fernández, com a portaveu de l'esmentada Plataforma, que inclou quasi 150 professors/es de Religió a Mallorca i, amb tal motiu, es convocà tot el professorat d'ensenyament públic a Menorca. Amb una assistència de vuit professors/es d'un total de catorze, i per tant amb quòrum suficient, es va resoldre, per unanimitat dels assistents, signar i constituir-se amb membres de la Plataforma que integra, d'aquesta manera, a totes les Illes Balears.

Finalment volem destacar un fet prou significatiu. Al llarg d'aquest curs, que estem a punt de cloure, concretament el mes de gener d'enguany, ens hem traslladat de local. Hem deixat la nostra seu a la plaça del Bastió de Maó i ens hem instal·lat a les noves dependències, al carrer Isabel II, nº4. Compartim el local amb el Secretariat de Missions, el recentment creat de Pastoral Penitenciària i la Delegació de Justícia i Pau. Cal dir que ens hi trobam molt bé.

A l'espera de dur a terme l'esmentat Curs de Formació del Professorat, amb el qual posarem punt i final a aquest curs 2003-04, redactem aquesta Memòria, la vigília de Sant Joan

El Director del Secretariat d'Ensenyament

Diego Dubón

ÀREA D'ESPIRITUALITAT I FORMACIÓ

MEMÒRIA CURS 2003-2004

Aquesta delegació diocesana s'ha reunit aquest curs tres vegades:

- 1^a. El 30-agost-03, al Toro, amb l'assistència de Bartomeu Llompart (Litúrgia), Bosco Martí (Peregrinacions), Joan Miquel Sastre (Confraries i associacions piadoses), Sor Maria Bibiloni (CONFER), Jaume Ametller (el Toro), Nito Martí (grup de Taizé), Joan Febrer (IDITEM i delegat). Ordre del dia: propostes, tenir en compte objectius diocesans.
- 2^a. El 31-gener-04, al Toro, amb l'assistència de Sor Maria (Confer), Jaume Ametller (el Toro), Bartomeu Llompart (Litúrgia), Joan Febrer (IDITEM i delegat). En Joan Miquel Sastre excusa la seva assistència. Revisió i planificació de Nadal a Pasqua.
- 3^a. El 5-juny-04, a Sta. Clara, amb l'assistència de Nina Barber (abadessa), Bartomeu Llompart (Litúrgia), Bosco Martí (pastoral de turisme i peregrinacions), Nito Martí (grup de Taizé), Dolors Oller, Joan Febrer (IDITEM i delegat). En Joan M. Sastre excusa la seva assistència. Revisió i propostes per al proper curs.

A. Què s'ha fet

1. Activitats impulsades o coordinades des de la Delegació

a. Secretariat de Litúrgia:

- Trobades d'animadors de cant i músics d'església. S'han realitzat les trobades previstes abans d'Advent (Sta. Eulàlia. Alaior: 8 parròquies representades), Quaresma (Sta. Maria. Ferreries: 6 parròquies representades), i Pasqua (Sta. Maria. Maó: només 3 parròquies).
- Redacció del Directori sacramental diocesà: Ha estat feta conjuntament pels secretariat de Litúrgia i de Catequesi. En aquesta feina s'ha evitat de repetir normativa ja prou clara i explícita en els rituals (als quals remet) i d'establir una sèrie de principis bàsics i operatius de caire pastoral; ha culminat amb la seva presentació al Consell pastoral diocesà dia 12 de juny.

b. Santuari del Toro:

- Recés d'Advent (29-XI-03): dirigit pel salesià Manuel Bellmunt, s'ha centrat en "*El paper de Maria en la història de salvació*", amb l'assistència de 65-70 persones. S'ha combinat pregària, xerrades, temps de silenci (poc aprofitat) i pregària final. Parròquies no representades.
- Recés de Quaresma (6-III-04): dirigit pel salesià Joan Josep Moré sobre "*Quaresma, camí de la Pasqua*", amb una assistència semblant a l'anterior.

2. Activitats autònomes

a. La CONFER ha anat realitzant les seves trobades mensuals, superant la dificultat d'escollir un dia bo per a tothom, degut a les tasques parroquials en què estan compromeses moltes religioses; així i tot hi participen totes les comunitats. Es decideix que el recés mensual sigui preparat per la comunitat acollidora, i es comença a fer amb la del Seminari. El 27-28 de febrer, el biblista Jordi Latorre dirigeix una jornada de formació per a religiosos i religioses al Toro.

b. Institut Diocesà de Teologia. Ha desenvolupat les seves tasques en l'Escola Bàsica (Ciutadella, Ferreries, Alaior i Maó) amb 83 inscrits; les 4 jornades celebrades al Toro, amb una mitjana d'assistència entre 25 i 60 persones; i els seminaris de Can Salort (extensió universitària): dels 2 programats se n'ha fet només 1, amb 5 alumnes.

c. Monestirs de contemplatives: A STA. CLARA s'ha anat celebrant la pregària mensual que ha comptat amb l'assistència d'entre 30 i 60 persones; també es van fer unes jornades d'exercicis espirituals, durant 5 vespres

(22-27 de març), dirigides pel P. Francesc Riera, jesuïta, amb l'assistència d'unes 70 persones. El recés de Pentecosta va ser molt participat: de 70 a 86. També han rebut diversos grups de catequesi. En canvi la Litúrgia diària de les Hores no hi acudeix ningú. A les CONCEPCIONISTES s'ha anat fent mensualment (el 2n dissabte) un taller de pregària segons l'esquema "oració i vida" del P. Larrañaga, així com una pregària estil Taizé cada darrer dimarts. També han acollit cada mes a la Casa d'oració l'Adoració nocturna de Maó.

d. El secretariat de pastoral de Turisme i Peregrinacions ha organitzat una peregrinació amb joves a Santiago de Compostel·la: hi han participat 52 joves; mentre 22 escoltes de Maó també hi han anat des del seu agrupament.

e. El grup de Taizé de Ferreries ha seguit fidel a la pregària setmanal dels dimarts, preparada per un grup parroquial diferent cada vegada.

f. També han tingut les seves activitats de formació i espiritualitat els **Equips de la Mare de Déu** (recessos de grups i exercicis al Toro), el **Secretariat de Catequesi** (jornada de formació 1 de març), els **Escoltes** (Focas), i altres de qui no tenim constància. La parròquia de **Sant Martí** des Mercadal va organitzar un curset per a *lectors/es de la Paraula de Déu*, dirigit per Tino Pons: hi van assistir unes 12 persones de diferents parròquies.

B. Què queda per fer

- No hem tingut prou en compte els objectius pastorals diocesans. De les activitats realitzades, algunes van dirigides a tothom en general (p.e. els recessos diocesans o les jornades de teologia al Toro), mentre que d'altres són enfocades a sectors determinats com: la família (EMD), jovent (Focas). La proposta de seminaris a Can Salord volia incidir en un sector més allunyat: hi hem de treballar més. De les jornades de teologia, un parell han tingut més en compte els objectius diocesans: la de "mirada creient, mirada científica sobre la realitat" ha despertat interès en el món docent, i la de "l'evangelització dels allunyats" ha tractat un dels temes proposats en els objectius diocesans.
- Hem d'incidir més en el camp de la religiositat popular de Setmana Santa i de les festes populars: ¿com? Sempre a través de les confraries i associacions i dels mitjans de comunicació
- Les trobades musicals ¿han tocat sostre? Ha anat davallant el nombre d'assistents. No hem arribat a algunes parròquies. Tanmateix ha estat una experiència positiva que ha de prosseguir i millorar.
- El curset per a guies turístics sobre el patrimoni religiós de Menor-

ca no s'ha pogut realitzar abans de la temporada turística; esperam que es pugui dur endavant al final de la temporada o ¿haurem d'esperar a l'any que ve? Depèn en bona part dels destinataris.

C. Propostes

- Litúrgia: Trobades arxiprestals per a la recepció del nou directori sacramental
- Peregrinacions: Pensar en Taizé, Montserrat, sobretot de cara a joves.
- Recessos: Dos per a aquest estiu, els dies 9-11 de juliol i 13-15 d'agost.
- IDITEM: Jornades que puguin interessar els joves, p.e. Déu creador i la natura, la música, etc.

En la propera reunió, pel setembre a les Concepcionistes, concretarem aquestes i altres propostes perquè puguin ser realitzades el proper curs.

Ferrerries, 27 de juny de 2004.

Joan Febrer (*Delegat d'àrea*)

SECRETARIAT DE PASTORAL DE LA SALUT

En la reunió dels responsables del Secretariat de la pastoral de la Salut, que tingué lloc a Maó el dia 28 de maig de 2004 es va fer una relació i valoració dels treballs realitzats durant aquest curs 2003-04: Arran d'un Simposi de metges, celebrat a Menorca el dia 27 de setembre de 2003, s'organitzà una trobada festiva al Teatre Principal de Maó per a tots els malalts i incapacitats, metges i tot el públic en general, on destacà una xerrada del metge-capellà Josep Forcadas, per la seva importància, acabant, l'acte, amb música i cants. La valoració de la celebració fou molt apreciable.

Assistència a les Jornades Nacionals de Pastoral de la Salut en les que hi van participar la Gna. Mª Teresa i Mn. C. Vidal.

Assistència a les Jornades nacionals de la Pastoral de la Salut a les Parròquies, celebrades a Madrid i a les que hi assistiren n'Eulàlia Truyol i na Raquel Piris que, afirmen, els agradà molt i els va ajudar en la seva formació. El mes de febrer, en les reunions de visitadors de malalts a Maó, Ferrerries, Ciutadella i Alaior, n'Eulàlia i na Raquel van donar a conèixer les seves experiències d'aquestes Jornades, amb bon resultat.

El mes d'abril es van celebrar reunions a Maó i a Ciutadella amb motiu de la preparació de la Pasqua del Malalt, per al dia 16 de maig, amb repre-

sentants de les diferents associacions de malalts de l'illa i els responsables parroquials, donant un bon resultat per les idees que d'elles van sortir.

A partir del dia 10 de maig, cada dia, al diari Menorca, i a Ultima Hora Menorca, es publicaren experiències de visitadors de malalts i d'algun malalt, donant també un bon resultat. Es publicaren 7 testimonis de Ciutadella, 2 de Maó, 2 d'Alaior i una invitació personal als seus pacients del Dr. Moya i l'escrit del Bisbe en el Full Dominical.

Celebració diocesana de la Pasqua del malalt. Espectacle eqüestre a Ferreries, destacant la bona disposició del propietari, per la seva solidaritat desinteressada en la festa. Aspectes positius: Bona col·laboració de tots els pobles. Assistència de moltes persones, arribant a gent a qui encara no havíem arribat, com als participants de s'Olivera. Hi hagué la intervenció, en el moments de descans, d'uns responsables de les associacions representades, com: Frater, Afam, Afem, Once, Alcer, Tertúlia i Amistat i Síndrome de Down.

D'aquest curs podem destacar la responsabilitat que ha agafat cada un dels membres del nostre Secretariat, en la seva parròquia i poble, que ha donat vida als grups de visitadors de malalts.

Podem comptar amb una responsable de Ciutadella, que ha fet molt bona feina i ha coordinat les diverses parròquies. S'ha notat tant en la reunió de visitadors de malalts del mes de febrer com en la participació en l'acte del dia 16 de maig.

Com a negatiu diríem que alguns rectors no van col·laborar prou.

En cada parròquia s'ha fet la celebració de la Pasqua del malalt, amb la celebració de l'Eucaristia més propera a ells. A Ferreries aquesta celebració es va fer conjuntament amb la Frater. En algunes parròquies en aquesta celebració s'ha administrat el Sagrament de la Unció dels Malalts.

Ens proposem l'objectiu per enguany a Menorca, potenciar els grups parroquials de visitadors de malalts

Es recomana que cada membre del Secretariat en el seu poble mantengui aquest caliu que s'ha creat amb els visitadors de malalts.

Estat econòmic: Es presentà l'estat de comptes corresponent al setembre de 2003 fins al maig de 2004 donant un dèficit de 460,62 euros. Es van presentar diverses opcions per la seva solució, sense que, de moment se'n confirmés cap.

El Director de la Pastoral de la Salut

Cristòfol Vidal

MAIG

- ***JORNADA DE PREVERES, RELIGIOSOS/ES AL TORO***

El dia primer de mes, per celebrar la festa de la Patrona de la Diòcesi, els preveres, Religiosos i Religioses ens vàrem aplegar al santuari de la Mare de Déu del Toro. Presidits pel Sr. Bisbe, vam celebrar l'Eucaristia i ens vam confiar a la protecció de Maria, fidel portadora i servidora de Jesús. Enguany teníem un doble motiu afegit d'acció de gràcies perquè festejàvem el cinquantè aniversari de ministeri sacerdotal de Mn. Guillem Pons i de Mn. Albert Valls. També es va tenir un record i una pregària per la Gna. Josefina Mesquida, clarissa, que, el novembre, celebrarà el cinquantè aniversari de professió religiosa.

- ***VETLLA DE SANTA MARIA***

El mateix dia, a les 22.00 h, pujàrem, des de totes les parròquies, per celebrar la Vetlla de pregària. Encara que la representació no era molt nombrosa, hi acudírem unes setanta persones, fou una pregària molt fervorosa que preparà els nostres cors per a la celebració litúrgica de la festa de la Mare de Déu que se celebrà l'endemà. La Missa del diumenge com és costum acabà amb la benedicció del camp menorquí des de dalt la muntanya. El Sr. Bisbe presidí totes les celebracions.

• **JORNADA DE PREGÀRIA PER LES VOCACIONS**

El diumenge, dia 2, va ser la Jornada de pregària per les vocacions. Per aquest dia, el Secretariat per les Vocacions havia fet una crida a totes les parròquies perquè cadascuna organitzés torns de pregàries, i havia repartit impresos amb l'oració adient. Igualment, a la majoria de les celebracions eucarístiques, alguns seglars van donar el seu testimoni cristià de seguiment a Jesús.

• **IV JORNADA DE TEOLOGIA**

El diumenge dia 9, Mn. Xavier Novell, capellà de Solsona, dirigí l'última jornada del curs de Teologia, encaminada a cercar nous camins d'evangelització. El tema proposat era: "Els allunyats, una interpel·lació a l'Església".

Va ser una reflexió i anàlisi de les causes i els processos pels quals molts de batejats s'han allunyat de la fe en Crist, o s'han quedat en manifestacions religioses esporàdiques i externes. Mn. Xavier va dir que el moviment "Tornar a creure" pretén atansar-se als qui no s'acosten a l'Església o tenen amb ella un contacte puntual. Es tracta, digué, de dur la Bona Nova de Jesucrist al cor de la vida, enmig de les problemàtiques, perquè Ell pugui canviar les vides i donar-los sentit.

• **PASQUA DEL MALALT**

A través del Full Dominical, el Sr. Bisbe animava la comunitat cristiana a posar en pràctica, de manera habitual, les actituds del Bon Samarità en l'atenció als nostres malalts. Era el diumenge dia 16. A la celebració de l'Eucaristia de les nostres parròquies, els malalts van ser acollits preferentment. A la tarda, el Secretariat de la pastoral de la Salut, junt amb l'Escola Equestre Menorquina de Ferreries, organitzà una exhibició de doma clàssica i acrobàcies. A ella assistiren més de 300 persones entre malalts, acompanyants i gent major.

- ***ELECCIÓ ABADESSA DE SANTA CLARA***

Amb motiu de la visita canònica que el Sr. Bisbe va fer al Monestir de Sta. Clara, de Ciutadella, el dia 18 va ser reelegida abadessa, per un segon trienni, sor Catalina Barber Coll. En el mateix acte foren elegides com a Vicària i Discreta de la Comunitat, sor Carme Mesquida i sor Magdalena Franquesa, respectivament.

- ***PASTORAL PENITENCIÀRIA***

Els dies 20 i 21 es van celebrar les VII Jornades de Pastoral Penitenciària, aquesta vegada a Menorca. El primer dia les sessions tingueren lloc al Seminari i l'endemà a l'Ateneu de Maó. Les primeres sessions ens obriren la perspectiva històrica: "Des dels capellans de les presons a les Pastorals Penitenciàries". I d'aquí cap a una visió jurídica del tema: "Noves reformes legals". La següent taula rodona posà en evidència moltes de les mancances que es donen en el servei penitenciari: Poca atenció psicològica; escàs accés a estudis; insuficiència de tallers; quasi nul·la reinserció; la majoria de reclusos tenen relació amb les drogues.

El segon dia parlà el director del centre penitenciari d'Eivissa Dn. Carlos Mª Blanco i exposà el funcionament d'un centre petit i de tots els que funcionen baix el mateix patró. Són centres on hi ha millor equipament; atenció i classificació per edat, sexe i delicte. Malgrat tot lamentà una gran deficiència. I és que el nou funcionariat, tot ell diplomad o llicenciat, no manifesta interès per conèixer de prop el reclús i parlar amb ell.

Foren unes jornades molt positives per a la tasca de llançament que la incipient Pastoral Penitenciària de Menorca s'ha proposat.

- ***MENORCA MISSIONERA***

El dissabte 22 hi hagué una trobada, al Toro, dels equips parroquials d'animació missionera i dels familiars dels Missioners menorquins. Els assistents van ser rebuts i presidits pel Sr. Bisbe que tingué unes paraules de benvinguda emmarcant la celebració. El jove missioner sabadellenc d'O-CASHA, Miquel Torres, tingué una intervenció interessant explicant la seva actuació missionera a Hispanoamèrica. Després de la pregària es va compartir un generós sopar a Sa Posada.

A l'endemà, diumenge, es celebrà la Jornada a totes les parròquies. Amb les pregàries, els nostres missioners han rebut aquests dies abundants cartes des de les nostres comunitats parroquials informant-los i encoratjant-los.

- **TROBADES DE SEMINARISTES MENORS**

Acompanyats dels seus formadors, 23 seminaristes menors de Mallorca i 6 de Menorca van celebrar unes jornades de convivència els dies 14-16. El lloc d'estada fou el Toro, i des d'allí organitzaren sortides culturals i d'esplai. La trobada serví per a fomentar la coneixença mútua, l'amistat i les ganes de continuar aquests encontres.

- **MARIA AUXILIADORA**

Com és tradicional, Ciutadella va celebrar, amb diferents actes religiosos, culturals i festius, la festa de la seva patrona. L'Eucaristia i, a la tarda, la processó, van ser els moments més intensos. Enguany es compleix el quarantè aniversari de la coronació pontifícia de la imatge.

- **XXXVIII JORNADA MUNDIAL DE LES COMUNICACIONS SOCIALS**

Amb motiu d'aquesta Jornada, l'equip de l'Àrea de Mitjans de Comunicació Social, amb l'assistència del Sr. Bisbe, va acordar incloure en el Full Dominical, un extracte del text "La televisión en la familia. Guía para padres y educadores", de la Dra. Mª Rosa Pinto Lobo, i publicat per la Comissió Episcopal de Mitjans de Comunicació Social.

El dia 1 de juny, es reuniren en un dinar de germanor un bon grup de periodistes de tots els mitjans de comunicació, que van acceptar la invitació feta pel Sr. Bisbe. En la tertúlia de després de dinar es va fer una revisió de la Jornada de formació per periodistes, que s'havia fet el passat 15 de febrer. Igualment es va plantejar quin podria ser el contingut de posteriors Jornades de Formació.

JUNY

- ***JORNADA SACERDOTAL***

En la festivitat de Jesucrist gran Sacerdot per sempre, una vintena llarga de preveres es van reunir al Seminari per a la celebració de l'Eucaristia i compartir un dinar de germanor. En absència del Sr. Bisbe, va presidir l'Eucaristia Mn. Guillem Pons que enguany celebra el cinquantè aniversari de l'ordenació sacerdotal.

- ***RELIGIONS EN DIÀLEG***

Participants de diverses religions han iniciat a Menorca una experiència de diàleg amb l'objectiu de posar sobre la taula aquelles coses que les uneixen i que poden contribuir a millorar la convivència i la comprensió. La roda de premsa tingué lloc al Centre de cultura de "Sa Nostra" de Ciutadella. Hi van participar: Joan Febrer, capellà catòlic; Climent Sabater, membre de la Fe Baha'i; Kelsan Paglam, monja budista de la Tradició Gelupa; Anke Voight, practicant budista de la Tradició Gelupa; Josué Sintès, membre de l'Església Evangèlica.

- ***ESCOLTES DE MENORCA, NOU EQUIP DIRECTIU***

El dissabte dia 5, els Escoltes de Menorca van elegir la nova Junta directiva. En l'Assemblea es van aprovar la Memòria d'activitats i el balanç econòmic. També es va dur a terme la reforma dels Estatuts ajustant-los a la legislació vigent. El president sortint, Antoni Gener, va fer balanç del trienni anterior. Valorà positivament l'increment de vida que té l'Escola de Formació a través de la demanda educativa, la reivindicació en plataformes socials com el Camí de Cavalls; la Mesa per al Transport Aeri; Menorca per la Pau i la Plataforma per la Llengua, així com també la participació directa en el Consell de la Joventut i la Taula de la Joventut de la diòcesi. Una de les fites més importants ha estat el naixement de la Federació Balear d'Escoltisme. El nou equip va presentar els eixos del nou pla triennal, centrat en fer del Moviment Scout un espai d'Església, de compromís social i cívic i una plataforma educativa integral dels infants i joves.

• *FI DE CURS DELS EQUIPS DE LA MARE DE DÉU*

El diumenge dia 6, els EMD de tota Menorca es van concentrar a Son Putxet, Alaior. El matí, ple de jocs i activitats per a tots, donà pas a la celebració de l'Eucaristia concelebrada pels Consiliaris i presidida pel Vicari General Mn. Rafel Portella. Després, en grans i petits grups, es van ajuntar per a dinar sota l'ombra de les alzines. La sobretaula deparà la sorpresa d'actuacions plenes de bon humor. El Cant dels adéus refermà la nostra amistat i ens cità per a les trobades del proper curs.

• *CORPUS, DIA DE LA CARITAT*

Per a una celebració del Corpus que expressés la unió que l'Eucaristia realitza, l'Arxiprestat de Maó va conscienciar cada una de les seves comunitats parroquials per tal de fer unes accions conjuntes que es van concretar així: Totes les Carites parroquials de Maó van preparar una Vetlla de Pregària per al dissabte dia 12, i que es va celebrar a la parròquia de St. Antoni Abat amb una acceptable participació –prop de cent persones–. El diumenge, a la tarda, només se celebrà una única Missa en tota la ciutat. Es convidà el poble a assistir-hi, així com a participar de la processó eucarística, des de l'església de St. Francesc, on s'havia celebrat l'Eucaristia, fins l'església de Sta. Maria. La Missa va ser presidida pel Sr. Bisbe i l'església s'omplí de fidels que hi participaren activament.

En un altre ordre de coses, Caritas diocesana té en fase d'experimentació, l'atenció als ancians a canvi de donar allotjament a la persona que els cuida i que no té vivenda pròpia. És una experiència d'ajuda mútua que ja ha estat posada en pràctica a d'altres ciutats i que s'espera que aquí també arreli.

Cara a l'opinió pública, i per mitjà del diari Menorca i del Full Dominical, Caritas Diocesana donà comptes de l'últim exercici. D'entre l'entramat de dades podem extreure les següents:

Caritas disposa de 500 voluntaris. Gestiona més de 20 projectes socials. Ha atès unes 2.500 persones al darrer any. 350 persones van aconseguir la inserció laboral.

Han participat en activitats de formació 150 persones. 383 transeünts han estat acollits. Ha tingut uns ingressos de 1.374.857 euros i unes despeses de 1.444.296 €.

De tota manera l'equip diocesà pensa que els menorquins coneixen poc la realitat de Caritas, la seva professionalitat i el seu rigor social.

JULIOL 2004

8 Pregària missionera al Toro

AGOST 2004

7 *Missions*. Fira solidària a Fornells

15 Col·lecta general per a diverses necessitats

ACORDS DE LA COMISSIÓ DE LA MARE DE DÉU

El dimarts, dia 15 de juliol de 1984, a les 19 hores, es va celebrar una reunió ordinària de la Comissió de la Mare de Déu, convocada pel Sr. Francesc Serra, president de la Comissió. La reunió va ser presidida pel Sr. Francesc Serra i va comptar amb la presència dels Srs. Ramon Prats, Josep Serra, Josep Serra i Josep Serra. Es va llegir i va ser aprovada l'acta de la reunió anterior. Es va llegir i va ser aprovada la proposta de resolució presentada pel Sr. Josep Serra, referent a la participació dels membres de la Comissió en les activitats de la Mare de Déu.

RESOLUCIÓ DE LA COMISSIÓ DE LA MARE DE DÉU

JULIOL 1984

La Comissió de la Mare de Déu, en la seva reunió ordinària celebrada el dia 15 de juliol de 1984, ha aprovat la proposta de resolució presentada pel Sr. Josep Serra, referent a la participació dels membres de la Comissió en les activitats de la Mare de Déu. La Comissió decideix participar en les activitats de la Mare de Déu, organitzades pel Sr. Josep Serra, amb l'objectiu de promoure la fe i la caritat entre els membres de la Comissió i la població en general. Aquesta resolució s'aplicarà a partir del dia 15 de juliol de 1984.

AGOST 1984

En la seva reunió ordinària celebrada el dia 15 d'agost de 1984, la Comissió de la Mare de Déu ha aprovat la proposta de resolució presentada pel Sr. Josep Serra, referent a la participació dels membres de la Comissió en les activitats de la Mare de Déu. La Comissió decideix participar en les activitats de la Mare de Déu, organitzades pel Sr. Josep Serra, amb l'objectiu de promoure la fe i la caritat entre els membres de la Comissió i la població en general. Aquesta resolució s'aplicarà a partir del dia 15 d'agost de 1984.

Com a conseqüència de la resolució aprovada, la Comissió de la Mare de Déu ha organitzat una sèrie d'activitats que es desenvoluparan durant el mes de setembre de 1984. Aquestes activitats consistiran en la celebració de missa, de la lectura de la paraula de Déu i de la cantada de la Mare de Déu.

Com a conseqüència de la resolució aprovada, la Comissió de la Mare de Déu ha organitzat una sèrie d'activitats que es desenvoluparan durant el mes de setembre de 1984. Aquestes activitats consistiran en la celebració de missa, de la lectura de la paraula de Déu i de la cantada de la Mare de Déu.

Una participació en les activitats de la Mare de Déu és obligatòria per a tots els membres de la Comissió. Els membres que no puguin assistir a les activitats podran excusar-se amb antelació.

La Comissió de la Mare de Déu és un organisme que té com a objectiu principal promoure la fe i la caritat entre els membres de la Comissió i la població en general. La Comissió està formada per membres que són elegits per la població.

Francesc Serra

